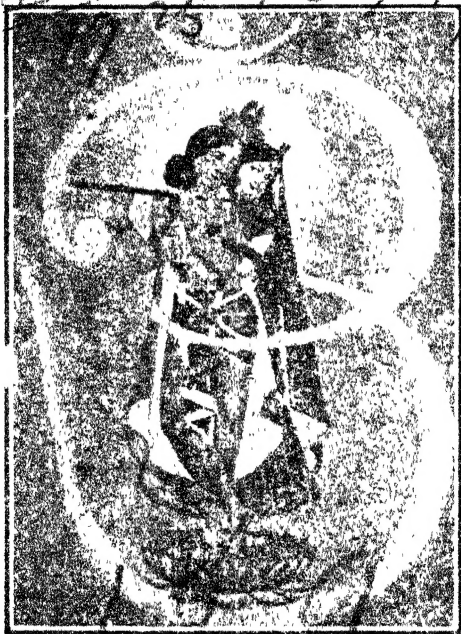

પારસમણી (ભજન સંગ્રહ.)

કસેવર રણજીડલાલ ભાતીલાલ રીઘીરાલ-અમદાવાદ

નવલક પ્રા. પ્રેસ કે બુલી મળાઈ બેઠા-અમદાવાદ.

(વાંચો) સચિત્ર ધાર્મિક પુસ્તકો.

નરસીંહ મહેતા ભાગ

૧-૨ સચિત્ર દરેકના ૦-૧૦-૦

મીરાંબાઈ ભાગ ૧-૨

સચિત્ર દરેકના ૦-૧૦-૦

રામલીલા ભાગ ૧-૨

સચિત્ર દરેકના ૦-૧૦-૦

વીણાવેલી ભાગ ૧-૨

સચિત્ર દરેકના ૦-૧૦-૦

સતિ દ્રૌપદી સંપૂર્ણ.

સચિત્ર ૦-૧૦-૦

મહાલસા ભાગ ૧-૨ સંપૂર્ણ

સચિત્ર કી. ૦-૧૨-૦

રાજ ઠઠીઆરો સંપૂર્ણ

સચિત્ર ૧-૪-૦

રક્ષક કે બક્ષક ૧૦-૧૦-૦

સતિ સીતા સચિત્ર ૦-૧૦-૦

પતિનારાયણ વૃત

સચિત્ર ૦-૬-૦

સત્યનારાયણની કથા

સચિત્ર ૦-૬-૦

સત્યવાદી હરિશ્ચંદ્ર

સચિત્ર ૦-૧૦-૦

કમલતા સચિત્ર ૦-૧૦-૦

ચિતોડનો કરાણુ સચિત્ર

કી. ૦-૮-૦

પ્રતાપી પ્રમિલા સચિત્ર

કી. ૦-૮-૦

ગોચર પદ્મભાગા

સચિત્ર કી. ૦-૪-૦

રૂપિરાજનાં પદ સચિત્ર

કી. ૦-૮-૦

ચતુર સ્ત્રી વિલાસ

ગરબાવળી (લગનનાં ગીત

સાથે) સાચિત્ર ૦-૮-૦

વિધાપીઠ

ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૪૨૨૭૭ વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ ૨૧૨૨૧૫૭૧

વિષય ૬ - ૩૨૧

પારસમણી.

ભજન સંગ્રહ.

સંતો અમે વહેવારીયા શ્રી રામ નામનારે. (૨૬)

વેપારી આવે છે બધા ગામ ગામનારે—સંતો

અમારું વસાણું સંતો, સૌકાને ભાવે. (૨)

મઠારે વરણુ જેને વહોરવાને આવે—સંતો

ખ કસોડે લેખાં નહી, ને પાર વિનાની પુંછ. (૨)

વહોરવું હોય તો વેારી લેબે, કસ્તુરીછે સોંધી સંતો

આવશેને ખાતાવહીમાં લક્ષ્મીવરતું નામ,

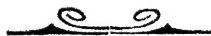
ચીઠીમાં ચતુષ્પદ લખીયા, નરસૈયાતું કામ—સંતો

૨

જે ઘેર હરીજન હરીરસ ગાય, તેતો નીત્ય ગંગામાં નાય (૨)

અડસક તીરથ ગુરને આંગણે. (૨) દુરં ગમે શુ થાય—જે.

ધ્રુવ નાથા પ્રદહાદ નાથા, હેતે નાથા હનુમાન; (૨)
 પ્રીત કરી પરીક્ષત નાથા (૨) જોગી શુકદેવ ગાય-જે.
 સહુ સંત મળી ધારણુ બાંધ્યું. જ્ઞાન ગંગા તોલાય (૨)
 જળપત તીરથ જોડે મળ્યા(૨)તેમાં સર્વ સાધન મળીજય
 ભલેમળ્યા મહેતા નરસિંહના સ્વામી; હેતે હરીના શુણગાય
 જ્ઞાનગંગાનો મહિમા મોટો, મુખે કયાં નવજય-જે (૨)

૩

હરિનો મારગ છે શુસનો નહી કાચરતું કામ જોને;
 પરથમ પહેલું મુસ્તક મુઠ્ઠી, વળતી લેવું નામ જોને;
 મુત વિત્ત દાક્ષી સીશ સમરપે, તે પામે રસ પીવા જોને;
 સિંધુ મધ્યે મોતી લેવા, માંહિ પડ્યા મરજવા જોને.
 મરણુ આગળ તે ભરે મુઠ્ઠી. દીલની દુઘ્ધા વામે જોને;
 તીરે ઉભો બુવે તમાસો, તે ઢાડી નવ પામે જોને.
 પ્રેમ પંથ પાવકની જવાળા, બાળી પાછા ભાગે જોને.
 માંહી પડ્યા તે મહાસુખ માણે, દેખનારા દાઝે જોને;
 માયા સાથે મોઢી વસ્તુ, સાંપકની નહીં સ્હેલ જોને;
 માહાપદ પામ્યા તે મરજવા, મુઠ્ઠી મનનો મેલ જોને;

રામ અમલમાં રાતામાતા, પ્રેમી જનં જોને.
પ્રીતમના સ્વામીની લીલા. નીરખે રજની કિન જોને,

૪

હરીને ભજતાં હજી કોઈની લાજ, જતાં નથી જાણીરે;
જની સુરતી સામળીયા સાથ વદે વેદ વાણીરે. [ટક]
વહાલે ઉગાર્યો પ્રહલાદ, હિરણ્યકશ્યપુ માર્યોરે;
વિભીષણને આપ્યું રાજ્ય રાવણ સંહાર્યોરે. ૬૦
વહાલે નરસીંહ મહેતાનો હાર હાથોહાથ આપ્યોરે;
ધ્રુવને આપ્યું અવિચળ રાજ, પોતાનો કરી યાપ્યોરે. ૬૦
વહાલે મીરાં તે બાઈનાં ઝેર, હળાહળ પીધારે;
પંચાળીનાં પુર્યો ચીર; પાંડવ કામ ક્રીધારે ૬૦
આવો હરિ ભજવાનો લહાવો, ભજન કાંઈ કરશેરે;
કરજોડી કહે પ્રેમલલાસ, ભક્તોનાં દુઃખ હરશેરે. ૬૦

૫

તારા મનમાં જાણે જ મરવું નથીરે,
એવો નિશ્ચય કયો નિરધારે;
તેમાં સુધી મથો ભગવાનરે. ૭૬

ધનહોલત તારીને ઘણા દીકરાંરે
 ખેતીવાડી ઘોડા ને ઢરખાર. તેમાં૦૧
 મેડી મંદિર ઝડખાને માળીયાંરે,
 સુખદાયક સુંદર સે'જ. તેમાં૦૨
 ગાદી તણીયા ને ગાલમસુરીયાંરે,
 અતિ આડ કરે છે એજ. તેમાં૦૩
 નીચી ખાંધ કરીને નમતો નથીરે;
 એવું સાધુ સંગાથે અભિમાન. તેમાં૦૪
 વનમાળી મોહનજીની મુરતિરે
 તેની સાથે ન લાગે તાન. તેમાં૦૫
 પાપ અનેક જન્મનાં આવી મળ્યાંરે,
 તારી મતિ મહિન થઇ મંદ. તેમાં૦૬
 કેવાનંદના વહાલાને વિસરી ગયોરે,
 તારે પડ્યો ગળે જમ ફંદ તેમાં૦૭

 ૬

તારે માથે નગારાં વાગે મોતનાંરે
 નથી એક ઘડીનો નિરખાર

તોય જાણ્યા નહિ જગદીશનેરે.	૨૬,
મોટા મેલીને રાજ મરી ગયારે,	
એને જતાં ન લાગી વાર.	તોય૦ ૧
તાઈં એખન ગયું જખ મારતુરે.	
માથે કાળા મટી ગયા ઠસ.	તોય૦ ૨
તતકળે લેવાને જમ આવીયારે,	
તેનો બાળી બયંકર વેસ.	તોય૦ ૩
શમ કોટી વિષ્ણુતણી વેઢનારે,	
દુઃખ પામ્યો તું દેવના ચોર.	તોય૦ ૪
સગાં સ્વારથી મળ્યાં સૌ લુટવારે,	
તેનું જરાએ ન ચાલે જોર.	તોય૦ ૫
જીમ દુંકી પડી ને તુટી નાડીયોરે,	
થયું દેહ તજ્યાનું તતકળ.	તોય૦ ૬
દેવાનંદ કહે નવ જાણ્યા નાથનેરે,	
મળ્યો મનુષ્યદેહ વિશાળ.	તોય૦ ૭

૭

સુખ છે તમારા ધરણમાં—હો શામળીયાજી.
 એ મારા ગુરૂએ કહ્યું કરણમાં—હો શામળીયાજી. ૨૬.

જ્ય તપ તીરથ ચારે પહારથ હો વાલા,
 એમારા ગુરૂજના ચરણમાં-હો શામળીયાજી-સુખ
 પ્રેમ કરીને મારે મંદીર પધારે વાહલા,
 ન જોશો જાત કુળ વરણમાં-હો શામળીયાજી-સુખ
 ખાઈ મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ વાહલા (૨)
 આડે આવજો મારા મરણમાં-હો શામળીયાજી-સુખ

૮

સુખ દુખ મનમાં ન આણીયે, વઠ સાધેર બહીયાં;
 દાણ્યાં તે કામના નવ દળે રમુનાયતાં બહીયાં-સુખ
 નળરાજ સરખો નર નહિ, જેને દમયંતી રાણી;
 અરધેવસ્ત્રે વનમાં ભમ્યા, ન મળ્યું અત્રને પાણી-સુખ
 ગંધ પાડવ સરખા આવવા, જેની દ્રોપદી રાણી;
 પ્યાર વરસ વન ભોગવ્યા, નયણે નીંદ્રાન આણી. સુ
 સીતા સરખી સતી નહિ, જેના રામજી રવામી;
 રાવણ તેને હરી ગયો; સતી મહા દુઃખ પામી-સુખ
 રાવણ સરખો રાજ્યો જેની મદોહરી રાણી;
 હથ મસ્તક છોદાઈ ગયાં ગધી લાંકા લુટાણી.-સુખ

હરિશ્ચંદ્રરાય સત્યવાદીઓ, તારાલોચની રાણી;
 તેને વિપત્તિબહુ પડી, બર્યા નીચ ઘેર પાણી—સુખ૦
 સર્વ દેવને જ્યારે લીડ પડી, સમર્થ અંતરબામી;
 ભાવટ ભાગી શુદ્ધે, મહેતા નરસર્થના રવામી—સુખ૦

—(૦)—

૯

હરિજનથઈને, હાણુ વૃદ્ધ સુખદુઃખ મનમાં નવધારીયે;
 ટાળ્યાં નહિજ ટળે, ઘટ સાથે ઘડીયાં હિમત નવહારીયે,

જુઓ દુરદત મહાદુઃખીયા કહાવ્યારે,
 કહી સુખ દુઃખ મનમાં ન લાવ્યારે;
 તેઓ મોહનતા મનમાં લાવ્યારે—હરિજન.

જુઓ પાંડવ પ્રભુજીને આત પ્યારારે,
 પલ એક ઘડી નવ રહે ન્યારારે,
 તોય વન બટકયા સંગ લક્ષ્મી દારારે—હરિજન.

વસુદેવ દેવકીજી બેઠ બંધન રહ્યારે,
 બહુ કાળનાં બંધન દુર થયારે;
 પ્રજા પુત્ર થયાને દુઃખ દુર ગયારે—હરિજન.
 એવું સમજીને હરખ ને શોકતજીયેરે,

(૮)

એક તાર મન થઇ પ્રભુને બાળયેરે;
કહે મુક્તાનંદ હરિનેબાળયેરે—હરિજન

૧૦

પ્રભુએ ધાયું હોય તે થાય;
હાપણ કોઈનું કામ ન આવે;
કરોને કાઠી ઉપાય—હારે હારે કરોને પ્રભુ.
શીમ, અરજીન, સહદેવ, નિકુળ,
પાંચમા ધર્મ કહેવાય;
એ પાંચિનાં દેખતાં જીરે,
સતી કેમ તેલુટાય—પ્રભુ.
રામ જેવા સત્પુરુષ કહીએ,
ને તે પણ વનમાં બચ;
સતી સીતાને કલંક ચઢાવ્યો;
તો રાવણ શીર રોસાય—પ્રભુ.

૧૧

જીવ તું શીદને ચીંતા કરે, કૃષ્ણને કરવું હોય તે કરે (ટક)
તું અંતર ઉદ્દેગ કરે, તેથી કારજ શું સરે;

ધણીનો ધાર્યો મનસુબો હરબ્રહ્માથી નવ ફરે-કૃષ્ણ
 દારી સર્વની એના હાથમાં, ભરાવ્યું ડળલું ભરે;
 જેવો જંત્ર વગાડે જંત્રી, તેવો સ્વર નીસરે-કૃષ્ણ
 જેહું જેટલું જે જમ કાળે, તે તેને કર ઠરે;
 તેમાં ફેર પડે નહિ કાઈથી. શીદ કુટાઈને મરે-કૃષ્ણ
 તારૂં ધાર્યું યાય એટલું, હરી ઈચ્છા અનુસરે;
 સદાકાળ એ રીત નભે નહિ, શીદ હું પણ મનમાં ધરે-કૃ
 થવાનું તે અણગીતવ્યુ થાશે, ઊપનિષદ ઉચરે;
 રાખ ભરોસો રાધાવરનો, દયા તું શીદને ડરે-કૃષ્ણ

૧૨

સર્વ તણને ભણ્યે શ્રીગોવીંદને,
 જે નારાયણ નોધારાનો આધાર જે;
 ભાગે સંકટ કુડારે સંસારનાં,
 જે નામે ઉતરીયે ભવપાર જે-સર્વ
 અપર માને વચને ધ્રુવજી વન ગયા,
 નારદજીએ દીધો છે ઉપદેશ જે;
 જ્ઞાન ભક્તિ વૈરાગ્ય તે મનમાં આણીયાં;

પ્રભુ પુજ્યાં કાંઈ ત્યાં જઈ બાળે વેશ બે-સર્વં
 દૈત્ય પુત્ર પ્રહ્લાદજી આગે થયા,
 લાગ્યો છે કાંઈ પિતા પુત્રના વાહને,
 સ્તાંભ થકી પ્રગટ્યારે નરસિંહ રૂપ ધારી,
 શ્રી મહાપ્રભુએ દીધા તેને સાદબે-સર્વં
 લાખાચઢમાં પાડવોને આવી મળ્યા;
 ભક્તજનોને દીધી છે વણી વીરબે,
 સગરણ પહેલાં આગ્યા છેરે તમે સદા,
 ભક્તજન ઉગાર્યા પાંચે વીરબે-સર્વં
 મુદામાતું દારીદ્રપણું તે બણીયું,
 મુદિલ તાદુલ આરોગ્યા મહારાજબે,
 દાસ દયાના પ્રહ્લંબ કડણા કરી,
 ભક્તજનનાં કીધાં ઠોટીક કાજબે-સર્વં

૧૩

ધન્ય જણે હરિગુણ ગાયા-સંસારીયામાં	ધન્ય.
બીજ સૌ બાળુબે બવાયા-સંસારીયામાં.	ધન્ય.
હાથી ઘોડાં સુખપાલ બેઠે શુ' થયું (૨)	

શું થયું મેળવી માયા-સંસારીયામાં ધન્ય.

કંઠ સાહીને જમ કાઢશે પલમાં,

દુર રહેશે સુત વિત્ત જાયા-સંસારીયામાં ધન્ય.

હ્યા પ્રીતમ ભજે નંદના કુંવરને, (૨)

સદ્ગ થાશે તારી કાયા-સંસારીયામાં ધન્ય.

૧૪

વહાલો પ્રેમને વશ થયા રાજીર,

એમાં શું કરે પડીતને કાજીર. વહાલો

કરમાખાઈનો આશયો ખીચડો.

ને વિદુરની ખાધી ભાજી,

જુઠાં બોર શવરીનાં ખાધાં,

વહાલો છપ્પન મેલ્યા ત્યાગીરે વહાલો

વિદુરને ઘેર શ્રીકૃષ્ણ પધાયાં.

ને કેળાં આગુયાં તે માગી;

ગર્ભ કાઢી નાખીને છાલ ખવરાવી;

વહાલો તોએ ન જોયું જાગીરે વહાલો

ગુણકા હતી તે પોપટ પઢાવતી,
 ને તેમાંથી નેહ લાગી;
 ભગવાન હતા તે સહેજમાં મળ્યા,
 એની સંસારની બ્રમણા બાગીરે, ંહાલો.
 ભક્તથી લોક નિંદા કરે,
 ને જગત થયું છે બહુ પાછ;
 ભલે મળ્યા મહેતા નરસિંહનો સ્વામી,
 માથે ગીરધર રહ્યો છે ગાજરે. ંહાલો.

૧૫

જે દેહ પ્રેમઅંશ અવતરે, પ્રેમરસ તેના ઉરમાં ઠરે. ટેક
 સિંહણકરે દુધ હોય તે, સિંહણ સુતને ઝરે; (૨)
 કનકપાત્ર પાપે સહુ ધાતુ, ફેડીને નિસરે-પ્રેમ
 ચક્રખોરનું સાકર જીવન, ખરના પ્રાણજ હરે; (૨)
 કારસિંધુનું માછલડું, જેમ મીઠા જળમાં મરે-પ્રેમ
 સોમવેલી રસપાન શુદ્ધ જ, આઘાણ હોય ને કરે; (૨)
 અગવડીને વમન કરાવે, વેદ વાણી જિયરે, પ્રેમ

હત્તમ વસ્તુ અધિકારાવના મળે, તદ્દપિ અર્થ ન સરે,
 મચ્છભોગી અગલો મુક્તાફળ, દેખી ચંચુ ન ભરે પ્રેમ૦
 એમ ઠાટિ સાધને પ્રેમ તિના, પુરૂષોત્તમ પુઠનફરે, (૨)
 હયા પ્રીતમશ્રી ગોવરધન ધર, પ્રેમભક્તિયે વરે. પ્રેમ૦

૧૬

રામબાણુ વાગ્યા હોય તે જાણે,
 અલ્યા મુરખ મનમાં શુ આણે. ટક.

ધ્રુવને વાગ્યા પ્રલડાહને વાગ્યા.

તો ઠરીને બેઠા ઠેકાણે;

ગર્ભવાસમાં શુકદેવને વાગ્યા,

એનો વેદ વચન પ્રમાણે—રામ૦

મોરધ્વજ રાજાનું મન હરી લેવા,

હરિ આવ્યા તે ટાણે;

લઇ કરવત મરતકપર મેલ્યું,

પત્નીપુત્ર બેઠ તાણે—રામ૦

મીરાંબાઇપર ક્રોધ કરીને

રાણેજી ખડગજ તાણે;

નિખના મ્યાલા ગીરધરલાલે આરોગ્યા,

(૧૪)

જ્યોતો અમ્રતને ઠેકાણે—રામ૦
નરસિંહ મહેતાની હુંડી સ્વીકારી,
ખેપ ભરી ખરે ટાણે
આગળ સંત અનેક ઉગાર્યા;
જ્યેવું ધનો ભગત ઉર આપણે—રામ૦

૧૭

મારે વરતો વીઠલ વરને વરવું છેરે,
હાંહારે મારે વર તો—
ખીજને મારે શું કરવું છે, મારે વર તો
નંદના કુંવર સાથે નેહડો ખંધાણો હાં, (૨)
મારે ધ્યાન ધણીનું ધરવું છેરે,
હાંહારે મારે ધ્યાન. ખીજને.
અવર પુરૂષની મારે આશ નથીરે હાં (૨)
મારે છોગાળાને છેડે પાર પડવું છે રે.
હાંહારે મારે છોગાળા. ખીજને.
સંસાર સાગરમાં મોહજળ ભરીયોરે હાં (૨)
મારે હરિના ભરેસે તરવું છે રે, ખીજને,
હાંહારે મારે હરિને

ખાઈ મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ હાં. (૨)
મારે રાસમંડળમાં ફરવું છે રે,
હાંહારિમારે રાસ.

૧૮

શ્રીવલ્લભ વિકુલ શ્રીજી સ્વામી શામળીયા વાલા,
સગણુ સમજો છો અંતરજની. નંદલાલારે.
ભય તો લાગે છે મુજને ખારી, શામળીયા વાલા
અંતઃકાળે શી વસ્ત્રે યશે મારી. નંદલાલારે.
સેવા સમરણુ ભાવે ઈધું, શામળીયા વાલા;
રંક સાધુને દુઃખ દીધું. નંદલાલારે.
વેદધર્મને વિસાચાં, શામળીયા વાલા,
અવગુણુ ભયાં છે મુજમાં સારા. નંદલાલારે.
સહજણુ છે ભક્ત સાચો શામળીયા વાલા.
પાખંડી પાપી નથી કાચો. નંદલાલારે.
ખાંચા અશાની લાજ ધરજો, શામળીયા વાલા;
પીડા ન પામું એવું કરજો. નંદલાલારે.
સન્મુખ લોચનમાં આવી રહેજો; શામળીયા વાલા;
દોષ ન ભેરો દર્શન દેજો. નંદલાલારે.

શ્રીમુખ યોદ્યા તે સાચુ કરજો, શામળીયા વાલા
દુઃખ દયાનાં સર્વે હરજો. નંદલાલરે.

૧૯

- કાયા જીવને કહે છેરે, સુણો મારા પ્રાણપતિ;
મેલી મુજને ક્યાં જાઓછોરે, આ વગડામાં અથડાતી. ૧
- જીવ તમારા લીધેરે ચાલુ છું હું મદમાતી;
તમ વીના નહીં મારેરે, આ દેહીના સંગાથી. ૨
- જ્યારે તમે જાશેરે, ત્યારે તો મારી શીરે ગતી;
જ્યારે જીવુંજ હતુંરે, ત્યારે પ્રીત કરવી નતી ૩
- ધણાં લાડ લડાવ્યારે ભેગી બેસી જમતી,
હવે કમ તરછોડીરે, આવી કમ ફરી મતી. ૪
- કોઈક ગુરૂજ મળીઆરે, અગમ અગાધ ગતી
કરશે પ્રજા સ્વરૂપે એ હું જાણતી નોહોતી. ૫
- છો દેવ નીરંજનરે મુળે મંગળ મુરતી,
તારો ભેદ ન જાણ્યોરે, એવી તારી અકળમતી ૬
- મારી કરણી ના જોશેરે હું કરજોડી કગરતી;
મેલી માયારે ચૈતનરે આદ્યા અમરાવતી. ૭

દાસ નારણસિંગ કહે છેરે, માયા પછી રહી રાતી;
ગુરૂ ગોવિંદને ભજશેરે, તેની સત્ય ગતી. ૮

૨૦

જીવ કાયાને કહેછેરે, હું પંખી છું પરદેશી;
અમે ક્યાં સુધી રહીએ રે, નથી અહીંના રહેવાશી,
તારા મોહના તે કંદામાં રે પડી અમને કાંસી;
તારી વાસના લીધીરે. ક્યે લખ આરાશી. ૨
ગુરૂએ સમજ પાડીરે, જોયું સરવે તપાસી;
નીરખ્યા બ્રહ્મા સ્વરૂપનેરે, પોતા રૂપ પ્રકાશી. ૩
મારી કેડજ મેલીરે, શાને કરે ઉદાશી;
તમને તીરથ કરાવ્યાંરે, શ્રાગંગાને કાશી;
થયા રૂપ અરૂપરે, માયા ત્યારે દુર ખશી;
ભજ્યા તેજમાં તેજરે હરી જને ગયા વહી, ૫
દાસ નારણસિંગ કહે છેરે. અચળ થયા અવિનાશી.
ગુરૂ ગોવિંદ ભજશેરે, અમરાપુરના વાશી. ૬

૨૧

જોડુરે એક મેનાપોપટનું, પાંજરૂ આ કાયા કંચનનું;
મેના માયા હરીની દાસી. ચૈતન પોપટજી અવિનાશી.

જુઓને અંતરમાં પ્રકાશી.

એડુ૦૧

કારીગરર પુરા કહેવાતા, પચ્ચકંગી પાંજડું ધડતા;

તેમાં માંહી પોપટજી રહેતા.

એડુ૦૨

ચૈતનનું તો તેજ ધણું રે તપે, શોભે પરબ્રહ્મના રૂપે;

બેઠારે માંહી મહામંત્રને જપે.

એડુ૦૩

મેનારેમાયાપોપટનીનજરેપડી, પોપટજીનુંમનડુંલેધહરી;

પોપટજીની મત સમુજગી કરી,

એડુ૦૪

મેનારેતુંતો આબનેઓરી. મારીનેતારી સરખીખાને એડી

મેનાએ નાંખી મોહતણી દારી.

એડુ૦૫

હવેરે મેના કહે છે પોપટને. આવીને હુંતો વડુછું તમને;

રખેને દગો દેતાજી અમને

એડુ૦૬

એવું રે સુણીપોપટથયોબેહાલ, તેમ તેમ મેનાકરેજ બહાલ,

મેનારે તને કરવાનો હું ન્યાલ.

એડુ૦૭

હવેરે મેનાપોતેમનમાહસી, હુંતોપેલાપોપટને રૂઢિયે વસી;

આરે લેઈ ફેરવું ચોગાશી

એડુ૦૮

પોપટજી તો જણવુંએ જુલ્હી ગયા. જઈને પેલી મેના-

ના વચમાં રહ્યા;

પોપટજી હવે મોહ દરીયામાં વહ્યા;

એડુ૦૯

હવેરેમેનાપોપટજીખંનેને, બેઠારેહતો, કાળ બીલાડો કતો

જામને પેલા પોપટજીને હણે. જોડુ૦૧૦

હવેરે પોપટને લાગ્યું ખાઈ, પેલુંરે સુખક્યાંગયું રેખાઈ;

પડે છે મારે મરવું. જોડુ૦૧૧

ચેતન જીવસ્વરૂપે થયા, જ્યારે પેલી માયાના

વશમાં રહ્યા.

માટેરે લખ ચારાશીમાં ગયા જોડુ૦૧૨

નારણસીંગ ગુરૂ ચરણની આશ, માયા થઈ થઈ ને

બેઠો છું નિરાશ;

આપોને હરી ચરણકમળમાં વાસ. જોડુ૦૧૩

૨૨

નાથકેસેગજરાખંધ છોડાયો, એહીઅચરજમોઢેઆયો. ૧

ગજ એર આહ લડતજલસીતર, લડલડત ગજ હાયઈ;

જવપુર સુંદ રહી જળ ઉપર, તખ હરી નામ પુકાયઈ. ૧

સવરીકે બોર સુદામાકો તોંદુલ, રચીરચી ભોગ લગાયો;

દુરભેધનકો મેવોહી ત્યાગ્ય, સાજી વિદુર ઘર પાયો. ૨

પેઠે પાતાળ કાળીનાગ નાથ્યો, ફેણપર નરત કરાયો;

ગીરી ગોરધન કરપર ધાયઈ, તંદ ઘેર લાલ કહાયો. ૩

બગાસુર માયઈ બગાસુર માયઈ દાવાનળ પાન કરાયો.

સ્થંભ ફેડી હિરણ્યકશ્યપમાયો, નરસિંગ નામ ધરાયો. ૪
 અબમેલ ગજ ગુણકા તારી દ્રોપતીકા ચીર પુરાયો;
 પથપાન કરતાં પુતના મારી, કુબ્જકો રૂપ બનાયો. ૫
 દુરભેધનકો માન ઘટા મોહી બરોસો આયો;
 સખસખીયન મીઠી કંગન બાંધ્યો, રેશમ ગાંઠ બાંધાયો, ૬
 છુટે નહિ રાધાજીકો કંગન, કેસે એ ધનુષ ઊઠાયો,
 ખોલ કોટડી પાદલ ધાયો, ગરૂડકુ નાજ સંતાયો. ૭
 છુટે નહી રાધાજીકો કંગન, ઓ અલ કાંઠારે છુપાયો;
 ભેગી બેઠા ધ્યાન ધરતહે, ધ્યાન ધરત નહિ આયો;
 સુરદાસ પ્રભુ તિહારો મિલનેકું, જસોદાકી ઘેનચરાયો. ૮

૨૩

તેરે દયાધરમનહી મનમેં, સુનીડાંકાયા કેએ દરપનમે. ૮૬
 જખલગ કુલ રહે કુલ વાડી ખાસ રહે નીજ કુલનમેં;
 એક દીન એસી હોબેગી, ધની ઉડેગી તનમે. ૮૭
 ચુંવાચંદન અખીર અગરબ, શોભે ગોરે તનમેં;
 ધન જોખત ડોંગરકા પાની. ઢલ બેગા ખીનમે. ૮૮
 નદીયાં ઘેરી હરી નાંવ પુરાની જીરે ચાહે સંગમેં;
 મુશ્કેલ હોય સો પાર ઉરે, તુગલ કુમે ઉતમેં. ૮૯

કવડી કવડી માયા જોડી, સુરત હરી નિજ દનમે,
 દશ દરવાજા ઘેરલીયે જખ, રહી ગમ્મ મનકી મનમે મુ૦૪
 પગડીયાં બધિ પગસવારે, ઝુલા ઝુલે પવનમે
 કહેકખીરા સુનો ભાઈ સાધુ, એકલા લટ રહે મનમે મુ૦૫

૨૪

જયાં જોશે ત્યાં દુખીયા બાબા, એકયા વન રહે મનમે;
 જોગી દુખીયા જંગમ દુખીયા, તપસીકુ દુઃખ દુના;
 આસા મનસા સખ વ્યાપી, કોઈ પહેલ નહી સુના. ૧
 રાજ દુખીયા પ્રજ દુખીયા, દુખીયા ધર ઘેરાગી,
 દુઃખ કારણસે શુકદેવને, ઉદરકી માયા ત્યાગી. ૨
 સાચા કહે તો સખ જગ દુખીયા. જુડા કહી નબધે;
 શ્રદ્ધા વિષ્ણુ શંકર દુખીયા, જીને સૃષ્ટિ જમાઈ. ૩
 ધુત દુખીયા અખધુત દુખીયા દુખીયા હય ધન રંકા,
 કહેત કખીરા નહિ એા દુખીયા, જીને મનકુ જતા, ૪

૨૫

ધન્ય ડાકાર રૂડુ ગામ, વસે મારો વહાલોરે;
 શામળીઆજી મનુસુમણ, તેને જોવા થાલોરે.

બહુ બોડાણાની પ્રીતે પ્રભુ પધારયારે;
 અહીંઆં આવી ઉત્તમ કીધા દે, અધમ ઉધારયારે
 ઘણા પાપી તે પાવન થાય, દરશન કરતારે;
 દુઃખ જનમ મરણનાં જાય સામાં ડગ ભરતારે.
 વાહાલો પ્રેમતણે વશ થયા, પ્રિતમજીના સ્વામીરે;
 એતો ભક્તિતણે વશ થયા, પ્રિતમજીનાસ્વામીરે. ૪

૨૬

ગોવિંદ પ્રાણ અમારેરે, મને જીગ લાગ્યો ખારેરે;
 મુને મારો રામજી લાવેરે, બીજોમારી નજરે ન આવે. ૧
 મિરાંબાઈના મોહોલમારે, હરિસંતનકા વાસ;
 કપટીથી હરી દૂર વસેરે, મારા સંતનકરી પાસ. ગો.૨
 રાણેજી કાગળ મોકલેરે, દેજો મીરાંને હાથ;
 સાધુની સંગત છોડી દા તસો રાખો દુનીયામાં લાજ. ૩
 મિરાંબાઈ કાગળ મોકલેરે, દેજો રાણાને હાથ
 સાધુની સંગત ક્યુહ ન છોડું, રહું તમારી પાસ. ૪
 વીખનો પ્યાલો રાણે મોકલ્યોરે દેજો મીરાંને હાથ;
 અમૃત કરી મીરાં પીગયારે, જનો હરીયે ગાલ્યો હાથ. ૫

સાંઠવાળા સાંઠ શણગારજેરે, જવું સો સો દોસ.
 રાણાજીના દેશમાં મારે જળરે પીવાનોદોષ. ૬
 ડાબો મેહલો મેવાડનોરે, મીરાં ગઈ પુરવ માંય,
 સરવ છાડી મિરાં નીશર્યા. જેતું મનડુ હરિ સાંધ. ૭
 સાસુ અમારી સુશુભણરે સસરો પરમ સંતોષ;
 જેઠ જુગોજુગ જીવજો, મારો નાવલીઆ નીરદાશ. ૮
 ચુંદડી આઢું તારે રંગ સોરંગી કોય;
 આઢું, હુ કાળો કાંળજો, હુજો ડાગ ન લાગે કોય. ૯
 મિરાં હરીની લાડણીરે, રહેતી સંત હજુર;
 સાધુ જનતે દલતેશુ પેલો દલ કપડીથી દુર. ૧૦

૨૭

માગત માખણ રોટી, ગોપાળ પ્યારે માગત માખણ રોટી,
 મેરેગોપાળજીકુ રોટી બનાવજી, એકછોટીને બીજીમોટી ગો.
 મેરે ગોપાલજીકું બિહા કરંગી, બ્રહ્માનંદી બેટી. ગો.
 મેરે ગોપાલકું અંગીઆ બનાવજી, માથે કલંકીટાપી. ગો.
 બાધ મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરના શુણ, ચરણ કમણ ચીત
 બેતી. ગો.

૨૮

વાટ જુએ છે મીરાં રાંકડી ઉભી ઉભી વાટ	૨૬.
સુનીવર સ્વામી મારે મંદીર પધારારે;	
વાઘા સેવા કરે છે દીન રાતડી, ઉભી ઉભી વાટ.	૧
કુલના તે હાર ને કુલનાતે ગજારારે;	
કુલના તોરારે કુલ પાંખડી, ઉભી ઉભી વાટ.	૨
કુલનાં પકવાન મીઠાઈયોને મેવારે,	
ઘેખર જલેખી તલ સાંકળી, ઉભી ઉભી વાટ.	૩
લીવગ સોપારી પાનનાં ખીડલારે.	
એલચીઢોડા ને તજ પાંખડી, ઉભી ઉભી વાટ,	૪
સાવ સોનાનાં સોગઠાં. ઢાગ્યાંરે.	
રમવા આવોતો જય રાતડી, ઉભી ઉભી વાટ.	૫
મીરાંખાઈ કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ,	
એતાં ઠરે છે મારી આંખડી, ઉભી ઉભી વાટ.	૬

૨૯

સુખડાની માયા લાગીર મોહન તારા.	૨૬
સુખડું મેં એયું તારું સરવે જુગ થયું ખાડું.	
જન માફ રહ્યું ન્યાડરે, મોહન તારા.	૧.

સંસારીનું સુખ એવું ઝાંઝવાના નીર જેવું;
 તેને તુચ્છ કરી ફરીએ; મોહન તારા. ૨
 સંસારનું સુખ કાચું, પરણીને રંડાવુ પાછું;
 તેને ગેર શીદ જમીએ, મોહન તારા ૩
 પરણું પ્રીતમ પ્યારે, અખંડ સોભાગ્ય મારે;
 રાંડવાનો બચ ટાળ્યો. મોહન તારા. ૪
 બાધ મીરાં કહે પ્રભુ ગીદધરના ગુણ વાહલા,
 હવે હુંતો બડભાગીરે; મોહન તારા, ૫

૩૦

લેને લેને લાવ જીવને જેતાં નહી મળે; (૨)
 જેતાં નહી મળે જીવને ખોળ્યો નહી જડે લેને, ૨૬.
 કરતુરીને કવડો લધ તેલમાં તળે;
 આવો રૂડો મનખો મેલી ભુતમાં બમે લેને. ૧
 મોતી સરખો દાણો લધને ધંટીમાં ફળે (૨)
 બાવળીઆનું બીજ વાવે, આંધો નહી ફળે. લેને. ૨
 સંત બોલાવે બોલતો નથી, અલીમાનમાં ફરે, (૨)
 મારી ધક્કે આગળ કરશે, વેઠે બારબરે. લેને. ૩
 માયા તને મીઠી લાગે, ગોળસે ગળે (૨)
 નરબેરામના સાથમાં તો, કુળ નળી મળે, લેને, ૪

૩૧

હોલો હોલી કહે છેરે, પ્રભુ મારી પારે ચડો;
 ખચ્યાં માદાં મારેરે; તળે આવી લીલ ખડો. ૨૬.
 ખાણુ તાણીને હોલો પારધી, ને ઉપર આળ્યો ખાજ;
 દરમાંથી સરપ જે નીસરે તો વણુશે મારાં કાજ.
 ગરડના ગામીરે, આંટી રખે રાખી રહો. હોલો. ૨
 કહેતામાંજ પરવરીયાને, સરપમાં નીરવાણુ;
 પારધીને તે પગેરે ડસીયો, સરપમાં નીરવાણુ;
 ત્યાંથી ખાણુ વધુટયુંરે, ખાજ આવી હેઠે પડ્યો. હોલો ૩
 કઠળવેળામાં કમજઆવે; જે બજન કરો બય બય;
 એવા સમરથ સ્વામીને, મુકીને ઢોના પુણું પાય.
 ગુનેહગાર તારોરે, તુળશીદાસ ખરો. હોલો ૪

૩૨

ખાનાની પત રાખ, પ્રભુ તારા ખાનાની પ્રત રાખ;
 ખાનારે માટે જે દુઃખ દેશે, તો ઠાણુ જપે તારો બપ. ૧
 રાહીદાસની તમે પાત્રી લીધીને, તવ જેઈ જત કે ભાત
 શેના સનમુખ રહીને, તમે નાઈ કહેવાયા હો નાથ, ૨
 પ્રદહાદની તમે પ્રતિજ્ઞા પાળીને, સ્થંભમાં પુરયો વાસ;
 તાત્રી કહા તમે સીતળ કીધી. સુધનુવાને કાજ. પ્ર૦ ૩

પંચાળીનાં પટકુળ પુરયાં ને, રાખી સમામાં લાજ;
 સાગરમાં બુડતો રાખ્યો. રામ કહેતાં ગજરાજ પ્ર૦ ૪
 ઝેર હતાં તે અગ્રત દીવાનિ, આપ્યાં મીરાંને હાથ;
 મહેતાને મંડળીક ચાન્વા આળ્યો, ત્યારે કેદારો લાળ્યા.
 મધરાત. પ્ર૦ ૫

બકતોનાં તમોસંકટ લાગ્યાં, ત્યારે દ્રઢ આળ્યો વિશ્વાસ;
 તુળશીના સ્ત્રામીને કહું કરજોડી, પુરો અંતરની આશ.

૩૩

હરી ભજવાતું યાગડીપુરે, તનં ફરીફરી ક્યાં મળશેરે
 થાપ ફરીને થેતી લેજો, બવનાં તારણ તરશેરે;
 મનુષ્યાદેહ તો મટી જશેને, પશુ પંખી અવતરશેરે;
 વરણાગીમાં વાટજ ઉઠશે, કાઈ ખાણે રડવશેરે; હ૦ ૨
 દુઃખ લાગે તો વહેલું લાગે. જાંધે જીવું ચાલ્યું રે;
 માને ઉઠર શું બોલ્યો શું પાળ્યું રે. હ૦ ૩
 જોખન જશે ને જરા આવશે, નેન નાશીકા ગંગશેરે;
 સગાં સ્નેહી સુખનાં બેઠી, અંતે અગળાં રહેશેરે; હ૦ ૪
 હરી નામ તો હારી બેઠો, વિષયમાં વીટશેરે;

ધોળે હઠાડે ધબરે ખાંધી ચૌટામાં લુટાયોરે. ૬૦ ૫

આ અવસર તો રૂડો કહાવે પાપ ન કરશો. પ્રાણીરે
કલ્યાણ કહે ને કહ્યું ન માને, પત્યર ઉપર પાણીરે. ૬૦ ૬

૩૪

ગહ ચારી ઘેર આવે, વાલો મારો ગહ ચારી ઘેર આવે;
હાથ લકડીયાંને ખભે કામળીયાં, મીઠી મોરલી ખખભે,
શુંબ કુલના હાર મનોહર, મોર મુગટ શીર સોહીયે,
સ્વામીતણી સુંદરતા જોઈ જોઈ, જળજનનાં મન મોહીયે
કુમકુમકેરા જાંઠા દેવરાવુ, મોતીડે ચોક પુરાવું;
નરસંઘ્યાના સ્વામી મંદીર પધારો, શેરીયે તે કુલડવિરાવું.

૩૫

આલો જઇયે દરશન કરવા, ઠાંકારમાં ઠાંકાર ખીરાજ છે;
દીનોનાથ ક્યાળ દામોદર, દર્શનથી દુઃખ ભાગે છે. ૬૧.
પહેલું દુઃખ બ્રહ્માનું બાળ્યું, સંખાસુરને મારીને;
સંખ નારાયણ બેટમબેઠા, વેદ લાગ્યા ચાર ત્રાળીને
અમ્મત તો અમરોને પાણું, વિષ પાણું વિષધારીને,

વરાહરૂપે પૃથ્વી લાવ્યા, આઘ નિરંતર આજે છે;
દીનોનાથ હયાળ દામોદર દર્શનથી દુઃખ ભાગે છે, ૧

પ્રલહાદની પ્રતિજ્ઞા પાળવા, નરહર નરસિંહ રૂપ ધર્યું
હિરણ્યકશ્યપુ નખે વધેરયો, વિધિનું વાક્ય સફળ કર્યું
વામનરૂપે બળિને ચાંપ્યો, ઇંદ્રરાયનું કાર્ય કર્યું;
છબીલોજી છડીદાર થઈ ઉભા, બળિરાજનું બાગ્ય બાળ્યું
ફરશી ગ્રહી નક્ષત્રી ઠીધી, જઈને ઠાકણ બિરાજે છે;
દીનોનાથ હયાળ દામોદર, દર્શનથી દુઃખ ભાગે છે. ૨

અનેક દુઃખ દેવતાનાં બાગ્યાં, રાજ રાવણુ મારીને;
વિભીષણને લાંકા આપી, પથરા પાળજ તારીને,
કૃષ્ણ સ્વરૂપે કંસને માર્યો, ગોકુળમાં ગૌ ચારીને,
મોરલીમાં મહા મો પમાડ્યા, તણુ લોક નરનારીને;
બુદ્ધરૂપે જગન્નાથજી, ઝગમગ જોત બીરાજે છે
દીનોનાથ હયાળ દામોદર, દર્શનથી દુઃખ ભાગે છે- ૩

અક્ષયકળા નવખંડમાં, વ્યાપી ઘટઘટમાં તમે રમી રહ્યા,
હાકારમાં હાકાર બીરાજ્યા, બોડાપર કરી દયા,
ગંગાબાહના ગુણ વધાયાં, સવા વાલથી ઝોછા થયા;
મિલ્લ ભણી સારંગપાણી, સુગળી પાછા ઘેર ગયા;

માખણિયો. આરો છે સારો, લીંમડો લાગે છે;
 દીનોનાથ હયાળ દામોદર, દરશનથી દુઃખ ભાગે છે, ૪
 જીંચું દેવળ જીંચું સિખર ઉપર ધન્ય દ્વંદ્વર
 જે દરવાજો નોખત વાગે, રત્નાગર ત્યાં ગડગડે;
 ગોમતી તીરે સંગમ તીરે, સંગ આવી ત્યાં પડાવ પડે
 આડેદહાડે શુકરવારે વાલમનો વરધોડો ચડે,
 રણછોડ રસિયો સૌભાં વસિયો સૌને માથે ગાળે છે;
 દીનોનાથ હયાળ દામોદર દરશનથી દુઃખ ભાગે છે, ૫
 ઉત્તર દક્ષીણ પૂરવ પશ્ચિમના લોક દર્શને આવે છે,
 મોટા મોટા સંધવી ધણે સંધ હાથોરમાં લાવે છે,
 નયણે નિરખું હડે હરખું, રૂપ જલ્દ બલીહારી;
 શંખ ચક્ર ને પદ્મ ખિરજી, ગદા ધરી છે ગીરધારી
 સાકર માખણુ તુળશીની માળા રાયરણછોડને ચડાવે છે;
 ઇન્દ્રારામના સ્વામી અંતરબમી, ભક્તને લડાવે છે. ૬

૩૬

માતા જસોદા ઝુલાવે પુત્ર પારણે,
 ઝુલે લાડકરા પુરુષોત્તમ આનંદભેર,
 હરખી નીરખીને ગોપીજન બચું વારણે;
 અતિ આનંદ શ્રીકંઠજીને ઘેર,

માતા ૧

(૩૧)

હરીના મુખડા ઉપર વાડ કોટીક ચંદ્રમા,
પંકજ લોચન સુંદર શીશાળ કપોળ;
દીપક સરખી તો શોભે નીરમળ નાશીકા,
કોમળ અંધર અરણ્ય છે રૂડા રાતા ચોળ માતા. ૨

મેઘ સ્યામ કાંતિ બ્રહ્મદી છે વાંકડી,
ખીટળીયાળા બાલ ઉપર ઝુમે ઠેસ;
હસતાં દુંતુડી દીસે બેહુ હીરાકણી;
જેતાં લાજે કોટીક મદન મોહન વેશ. માતા. ૩

સીંહ નખ જડેલું સુવર્ણ શોભે સાંગલુ,
નાભુક આબ્રણ સગળાં કંચન મોતી હાર;
ચરણ અંગુઠો ધાવે હરજી બે હાથે બ્રહ્મી.
કોઈ બોલાવે તો શ્રીલશ્મીલાકાર. માતા ૪

લાલ લલાટે શ્રીધો કુમકુમ ઠેરો ચાંદલો,
શોભે જડીત બજે મરકત મણીની પાળ;
જનની જુગતે આંજ અણીયાળી બેઉ આંખડી,
સુંદર કાજળઠેરું ટપકું શ્રીધું ગાલ માતા. ૫
સરવે સોનાનું જડીત મણીમય પારણું,
ઝુલાવે રૂમઝુમ વાજે ધુધરીનો ધમકાર;
માતા વિધવિધ વચને ગાયે હાલરાં,

ખેંચે કુમતી યાળી રૂથમ દોરી સાર. માતા. ૬

હંસ કારંડતે ઠોકીલ પોપટ પાળે.

બપૈયા ચંકારને કાંઈ સારસ મેના મોર;

રમકડાં મુક્યાં રમવાને મોહનલાલને,

ધમધમ ધુધરા વળડે નંદગ્રીશેર.

માતા ૭

મારા કહાનાની સમાણી કન્યા લાવશું,

મારા લાલને પરણાવીશ મોટે ઘેર;

મારે બપો વરરાબ થઈ ઘોડે બેસશે,

માફા કહાનો કરશે સદાય લીલાલહેર.

માતા ૮

મારો લાડકવાયો સખામાં રમવા જશે,

સારી સુખડી હું આપીશ હરીને હાથ;

જમવા વેળા રમખુમ કરતો ઘેર આવશે,

હુંતો ધાઈને તેને ભેટીશ રૂઢયા સાથ

માતા. ૯

જનો શેષ થંકર સરખા પાર પામે નહી,

નેતી નેતી કહે છે નીગમ વારોવાર,

તેને નંદરાણી હુલરાવી ગાયે હાલરાં.

નથી નથી એના બાગ્યતણે કંઈ પાર. માતા. ૧૭

વૃજવાસી સહ સરવેથી સુભાગી ધણાં;

તેથી નંદ જસોદા કેરૂં બાગ્ય વિશેષ;

તે સર્વેથી ગોપીજનનું ભાગ્ય અતી ધણું,
 જેની કરે પરીક્ષા બ્રહ્મા શીવ ને શેષ. માતા. ૧૧
 ધન્ય ધન્ય વૃજવાશી ગોપીજન નંદ જસોમતી,
 ધન્ય ધન્ય વંદ્રાવન જ્યાં હરીકેરો છે વાસ;
 સદા જુગલકીશોરે ત્યાં લીલા કરી.
 સદા બલ્લીહારી જય છે દયારામ દાસ માતા. ૧૨

૨૭

ચીત તું શીઘ્રને ચીંતા ધરે, કૃષ્ણને કરવું હોય તે કરે. ૧
 સ્થાવર જંગમ જડ ચૈતનમાં માયાનું બળ કરે;
 સ્મરણ કરે શ્રીકૃષ્ણચંદ્રનું, જન્મમરણ બચહરે કૃષ્ણ. ૧
 નવમાસ પ્રાણી શ્રીકૃષ્ણચંદ્રનું ધ્યાન ગર્ભમાં ધરે;
 માયાનું આવરણ કર્યું ત્યારે. લખચોરાશી ફરે કૃષ્ણ. ૨
 તું અંતર ઉદ્દેગ ધરે, તેથી કારજ છું સરે;
 ધણીનો ધાર્યો મનમુખો હર બ્રહ્માથી નવ ફરે કૃષ્ણ. ૩
 દોરી સર્વની એના હાથમાં, ભરાવ્યું ડગલું ભરે;
 જવો જંત્રી વજડે જંત્ર, તેવો સ્વર નીસરે. કૃષ્ણ. ૪
 થનાર વસ્તુ થયા કરે જયમ, શ્રીકૃષ્ણ પાણી ભરે;
 જનાર વસ્તુએણીયેરે જસે, જયમ ગજ કોહુ ગળે. કૃષ્ણ. ૫

જને જટલું છે જ્યમ કાળે, તે તેને કર ઠરે;
 એમાં ફેર પડે નહીં કાંઈથી, શીઠ કુટાર્થ મરે. કૃષ્ણ ૬
 તાડું ધાર્યું થાતું હોય તો સુખ સંચે દુઃખ હરે;
 આપણનું અજ્ઞાનપણું એ, મુળ વીચારે ખરે. કૃષ્ણ. ૭
 યત્નાનું અણચીંતવું થાશે, ઉપનીષદ ઉચરે;
 રાખ્ય ભરોસો રાધાવરનો, દયા શીઠને ડરે. કૃષ્ણ. ૮

૩૮

પ્રભુ તને પ્રસન્ન તે ઠેમ થાય, તારા દીવનું કપટ નખાય પ્ર.
 પ્રભુ કીરતન પ્રભુનામ સ્મરણમાં; અતીશે આળસ તારે;
 કાચાકુટ લવ પરનીંદામાં, આખો દીવસ ન હારે. પ્રભુ, ૧
 પ્રભુનું પુજન કરતી વેળા, કાચા તારી કંપે;
 ગંજીકે સોગટાં કુટતાં, આડ પહોર નવ જંપે. પ્રભુ. ૨
 પ્રભુનું ચંદન ધસતાં તાડું શ્રમથી ચરીર ખગડે;
 કુડી કુંદકું લઈ મરી મચાલો, ભાવે ભાંગજ રગડે. પ્રભુ ૩
 એકાદશી એચ્છનનું જાણુ, અતી અધરૂં તને લાગે;
 ભાંડ બવાયા એવા સાડ, સારી રાતજ બાગે. પ્રભુ, ૪
 હરીના ભક્તને હુણું હુકું, વેઠજ વળગી બાણે;
 સર્ગાસંખંધિ પરોણા આવે, તેને મીઠાન પીરસે પરાણે. પ્ર. ૫
 મે પેસાતી ગુરૂસેવા અતાવે, ત્યાં ગણગણતુ બોલે;

ધરની સીન્ધારે મંગિધરેણું ત્યાં હસીમગનથઈડાવે. પ્ર. ૬
 ખોટાં મોતી કાચ કીડીયાં, ભગવત હુણુ ધાલે;
 સોનું રૂપ મણી મુકતાવિણુ સી સુતને નવ ચાલે પ્ર. ૭.
 જગ દેખતાં જપવા બેસે, બાકી નાશ ન ખાતા;
 ગળાં કાપે ત્યાં થાય ગળગળો, એ વૈષ્ણવના લહાવા. પ્ર. ૮
 આ કરવું આ ના કરવું એમ અન્યને શીક્ષા દે છે;
 તે પ્રમાણે તું નથી કરતો, અનુચીત કર્મ કરે છે. પ્રશ્ન ૬
 અંતરના છળ અન્ય ન લહે, પણ જણે અંતરજામી;
 જોતો સામાનો સંગી છે, હાસ હયાનો સ્વામી પ્રશ્ન. ૧૦

૩૯

લાંબી સોડે સુતારે, સુખની તે સંજ્યા કરી,
 કદીએ નવ બોલ્યોરે સુખથી તું હરી હરી, ૨૬૦
 આછેરે તારૂં આછેરે મારૂં તેમાં બંધાણું તારૂં ચીત;
 એક ઘડી તું તો રે થીર નવ બેઠો ઠરી લાંબી સોડે ૧
 શીર ઉપર તો કાળ બમે છે, જમ તેતરપર બાજ,
 અલબેલીનો સંગ ન મુક્યો તે વિતા આંધળો ભીંત.
 કદીએ ખરા પણ કહ્યું ન જાને કરે સુખતથી કાજ;

જેજમતેતેમજરે. મુઝીને તારે જવું મરી,, લાંબી સોડે ૨
 હંચીહંચી મેડીને બાગબગીચા; નવીનવીભાતના રંગ
 તે જેર બેઠા કાગ કકળશે; કાચ ન આવે તારી સંગ;
 તુળશીતોકહેછેરે, લીધીલખચોરાશી કરી. લાંબી સોડે, ૩

૪૦

ગોવીંદગુણગાઘડ્યોમનધેલા, તમે થાઓ ને વહેલા વહેલા-
 હરીગુણ ગાઓને પ્રથમ પહેલારે, ગોવીંદગુણ ૧
 કાયા પાણીનો પરપોટો, અંતે એ ભરંસો ખોટો.
 જુગમાં હરીજય મોટારે ગોવીંદગુણ ૨
 મન તું માફ માફ કરતો, સગા સંબંધી સાર્યે લડતો;
 તું તો હીડે છે વન રડવડતોરે. ગોવીંદગુણ ૩
 જીવ તારી માત પીતાને જ્ઞાન, કાંઈ નહી આવેતારીસાથ;
 તારે જવું એકલડાં વાટરે. ગોવીંદગુણ ૪
 જીવ તારે એ વર તણીછે આશ; વેશધણને થોડી રાત;
 જણમાં થઈ જશે પરમાતરે. ગોવીંદગુણ ૫
 એવી વૈશ્રવ જનની રીત કરી લે શામળીયાશું પ્રીત,
 ભક્તભોવન કહે હરિ મજાને જીતરે, ગોવીંદગુણ ૬

૪૧

માતા જસોદા બોલાવે જમવા લાલને,
 ચાલો લાડકવાયા લાગુ' તમને પાય;
 તેમ તેમ રીસાઇને રંગ રસીયોજી આવે નહી,
 પાછળ દોડે તેમ તેમ નટવર નાસી જયા. માતા. ૧
 કાળા કેમ સંતાપે મુજને ઘરમાં કામ છે,
 વાટ જુએ છે કાતા બેસી રહ્યા બળવીર;
 તમને શીખામણુ દેઉ છું તે કેમ નથી લાગતી;
 શા માટે શામળિયા બરો નેત્રમાં નીર. માતા, ૨
 આવા ઢંગ ધુતારા જ કોઈ તુજમાં બલુશે,
 ત્યારે પરણ્યાની શી થાશે હરજી પેર
 કોઈ કન્યા નહિ આપે કાના કહું છું ક્યારની
 રાખો ડહાપણે ચાલો રાડ તજીને ઘેર. માતા. ૩
 હવે નહિ મારું મારાં સમ દુજને છે બાપના,
 હુંતો હારી તુજથી તું જીત્યો જમદીશ,
 શું કરું લાડકવાયો એકનો એક છે નંદને,
 શું કરું સાખી રહું છું બાકી ચડે છે રીસ. માતા. ૪
 જમ તેમ સમજવી લેઈ આલ્યાં સુંદરશ્યામને
 કદિયે બેસારીને સુંબન કીધું માલ.

મુખડું નીરખી હરખી રંગમાં રીઝ્યાં ગણું,
લાવી મુખડા આગળ મુકી કનકની થાળ. માતા ૫
માંહે પકવાનો પીરસ્યાં છે. બહી જહી માતનાં,
માંહે ખાનં જલેથી બરફી બુરા ખાંડ,
પેંડા પુરી કચોરી પડમુલીની પાતળી,

હયોહયો મારા સમ એમમુખથી કહેતાંમાંડ. માતા. ૬

ઘેબર મુતરફેણી આણી અતીશે ઉજળી,

બીજા નાના વિધના પવિત્ર કીધા પાક;

અતિ આનંદે જમાડે માતા લાલને,

તળ્યાં તાતાં લાવી તરત મુક્યાં સાક. માતા. ૭

મેંસુર મગફળ તે લાવ્યાં માતા જસોમતી,

શકરપાંદો શીરો તેમાં સાકર બહુ;

મારા અલબેલા હો લાલજી નથી બોલતા,

મારા સમ કશું તેને નહિ કહું. માતા. ૮

મારા સમ જે તુજથી વહાલુ. મુજને ઠાઠ નથી,

મારી આંખડીએથી રખે વેગળા થાઓ;

મારાં આંગણિયાં રૂડાં દીસે છે તમ વડે

સમ ખાધા શામળિયા હવે ન આધા જાઓ. માતા. ૯

પ્રેમે આરોગે ઉઠ્યાં તે હરિ બળદેવજી,

માતા જસોદાને આનંદ અંગ ન માય,
આપે રમકડાં રઢિયાળાં રીઝી રંગનાં,
ભોભો દાસ હરિભટ ઢોળે પ્રભુને વાય.

માતા. ૧૦

૪૨

હૃદયના કુટયા હરી સંગ હેત ન ક્ષીધું,
લખ ચોરાશી કેડું લગડુ માંથે માગી લીધુંરે. હૈ. ૧
પેટને અર્થે પાપ કરતાં; પાછુ ફરીનવ જોયું.
ચાર દિવસના જીવતર સાડ, મન માયામાં મોહ્યુંરે હૈ. ૨
જન્મ મરણ દુઃખ ગર્ભવાસનું, તે નવ શકીયો ટાળી,
માતાપિતા જીવતીસુતસંસંગે વિસાયાવનમાળીરે. હૈ. ૩
આજસને અજ્ઞાન અતિશે, કામ બગડ્યું તાડું.
દેવાનંદ કહે કેમ વિચારી, માન કહ્યું તું માડુંરે હૈ. ૪

૪૩

આજસ તજને અભાગીઆ ગોવીંદ ગુણ ગાતાં;
સમે આપ્યા છે ચોટલા, રૂડા લાગે છે ખાતાં આજસ. ૧
સાડ સાડ કહી શકને, બલા સખડકા ભરિયા
ફીલા કામ દેહતને, હરિ કેમ વીસારીયા. આજસ. ૨

અન વસની આશથી, ધાયો ફર છે અંત્ય
 લખરે ચોરાશીમાં બટકવું તેની છે કાંઈ ચિંતા આળસ. ૩
 કૃષ્ણ બજન વિના કુતરા, થઈ લખલખ ફરતા;
 કકડો ઠાઈ નાંખે નહી, માર ખાઈને મરતા આળસ, ૪
 માઠો દેહ મંજરનો, ઠઈ પેરેરે ધરશે;
 છેછેડ કહિ સહુ હાંકશે, મિયાંઉમીયાંઉકરી મરશે આ. ૫
 છુટશે ઘેર ગોલા તણે, ગરધવ ગુણ નાંખી
 જ્જમ તે તેમ તાણશે, ધણીની બીક રાખી આળસ, ૬
 આજ સેવા કર સંતની હરીહડામાં આણી.
 નહીતો પાડા થઈ પંથમાં, ભરશે ઠમ પાણી, આળસ ૭
 માટે નાચી હરીને રીઝવો, કર્મ કુડારે છુટો;
 ઘોડારે થઈને ધાસમાં પગ ધાનેરે. કુટો આળસ. ૮
 કીર્તન કરો શ્રીકૃષ્ણનું, મુઠી બીજરે વાણી;
 બકબક થઈને બોકડા, ખાસો ખરસાણી. આળસ. ૯
 ગરજને ગાઓ ગોવિંદને, ધણા કાઠીને ધાંટા;
 તો હટ થઈ નહી અવતરો, ખાવાને કાંટા આળસ. ૧૦
 માનતી માંનવદેહ વિશે, હરિ મારગે ચાલો
 હસ્તિથઈનેમસ્તીઆ, માથે નહિ ધુળધાલો. આળસ. ૧૧
 કૃષ્ણ વિસાયાં તે કાંડણું, બહુ અવતાર ધરશે,

- વાંદર થઈ વરણાગીયા, કાળે મુખે ફરેશો, આળસ. ૧૨
હરી ગુણ ગાતાં તુજને ટાઢ વાય શરીરે;
બગલા થઈ કેમબેસસો તમે જળની તીરે, આળસ. ૧૩
ગુણલા ગાઓ ગોવિંદના, શું લાગો છો લોભે;
ધુડ થઈને ધુધશો, તમે ધરને મોભે; આળસ. ૧૪
કૃષ્ણ કથારસ અનુભવો; કાને છો તમે શરવા;
કાળ નોળ વણીયર તણા, દેહ છુટોને વરવા આળસ. ૧૫
પામી ઉત્તમ દેહને; હરિ ચિત્તથી ન મુકો;
નિત્યે ધર ધર ભાગશો, તમો લુપ્તો ને મુકો આળસ, ૧૬
રીંછ રાગને વાધને છે નરતીરે કાયા;
તે છુટવા છમીલો લજે; તમે મુકીને માયા; આળસ. ૧૭
ચેતિ શકો તો ચેતજે; શું કહીએ ઝાઝુ;
હરિ વિનાજીવનું દુખનું, કહેતા હુંતો લાભું; આળસ ૧૮
માનવ દેહ મેંધો જડયો, કાંઈ સાધન સજીયે;
રામ કૃષ્ણ સરવે તજી ; ભગવાનને ભજીએ. આળસ. ૧૯

દીવેલ તો મુદ્દયુર કુશલ પાંડતારે,
પ્રાણીયા તેં કીધું એવું રે કામ;

બાહર કરતારે આયુષ્ય વહી ગયુંરે
 સુખમાં તો સમર્થ નહી શ્રીરામ,
 મનુષ્ય જનમરે મહા મહિ જડયોરે;
 ભજવાને સત્ય શ્રી સારંગપાણ
 વહોરતને વહોરીરે; કાચ કશીરનીરે;
 કહાવે વળી સહમાં ચતુરસુબાણ
 જ્યાં લગી વહેતોરે ગાતર ગાંઠડીરે,
 ત્યાગી સહુકો કરતુ હેત;
 દોહીલી વેળાનોરે સંગી એક રામછેરે
 ચીતડામાં ચેતી ચકાય તો ચેત
 હંચીને કાટરે ભાઈ શું દોડતોરે;
 આગળતો આવે છે મહા અર્ણવ,
 રામકૃષ્ણ પ્રભુરે સાચા સેવનેરે,

દીવેલ. તો. ૧

દીવેલ, તો; ૨

દીવેલ તો, ૩

 તે પ્રભુ રાખશે તુજને ચર્ણ

દીવેલ. તો. ૪

૪૫

સામાન સંભાળરે સંગી તારા ચાલીયારે,
 જે વળી આવતા તારે સાથ;
 ધંદ્રિયો સધળીરે શીતળ વિથળ યમરે
 લાકડી તો ઝાલી છે વળી હાથ.

સામાન ૧

હકરને કાજરે પરને આંગણેરે,
 ઉભો વળી સંજી ન પરભાત;
 બંધીને કરતારે ઘોળાં આવીયાંરે,
 નવ લાહી કાળ ફેરી જી વાત. સામાન ૨
 આબવમાં આવીરે બસામણુ શું કર્યુંરે
 ભારે મારી જનેતા નવ માસ;
 રામ નામ લેતારે રસનાં આરસીરે,
 હીધી તેં તો વીધીયો ફેરી આશ. સામાન ૩
 બુદ્ધિ બળ સાથેરે બંધનમાં પડ્યોરે,
 જમ લીડી બાવળીયાશું બાથ;
 રામકૃષ્ણ પ્રભુરે સાચા સેવજોરે,
 વાલો મારો નકર નિવારણુ નાથ. સામાન ૪

૪૬

હરિ ભજનવિના દુઃખ દરિયા સંસારનો પાર ન આવે;
 જડ બુદ્ધિ શ્રવ સંત વિના શુદ્ધમારગ ઠોણ બતાવે ટેક.
 તેં અનેક અવતાર ધર્યાં, કે કર્મ તણા કોઠાર ભર્યાં;
 અધઓધ તણા અંબાર કર્યાં.

ક્યોં આર ખાણુ લખ્યોશી; થયો જળચર -

કથળ્યો મર મર્યાવાશી

માયા બંધનથી ન શક્યો નાશી. હરિ. ૨

પામ્યો મનુષ્ય દેહમાં નહિરે મણા, ધન ધામ પુત્ર
પરિવાર ધણા;

હવે ગાઈ લે ગુણ ગોવિંદ તણા. હરિં ૩

તુંઝાડપહાડ જડરૂપ થયો, તે શીત વરસા સુતાપ સંઘો;
તારા કષ્ટનો પાર નવ જવ કહ્યો. હરિં ૪

દુઃખ જન્મમરણ એવું જણી, શું બેઠો છું આળસ આણી;
કહે પ્રીતમ ચેતી લે પ્રાણી. હરિં ૫

૪૭

હરી ભજન થકી, છોટા હોય તે સહથી મોટા થાય;
પરિતાપ ટળે, જન્મ મરણના સંકટ સરવે જાય; ટેક,
શુકજનું મુળ જુઓ શોધી, સજનોયાતી પશુરોધી;
થયા આપે ઈશ્વર અકરોધી. હરીં ૧

જુઓ વાદમીકજની વાત ખરી; જણેધર્મશારામાં દેહ ધરી;
તેણે સો ઠાટી રામાયણ કરી. હરીં ૨

જુઓ એકલશંગી હરણીના, જુઓ વ્યાસમુની વણ
પરણીના;

જુઓ સુતપુરાણી ઠાણ, કરણીના, હરીં ૩

જુઓ દારી સુતથી શું હીણપણું; વળી પુન્ય પવિત્ર
ચહિવ ધણું;

થયા નારદ મન ગોવિંદતણુ. હરિ ૪

જુઓ માંડવની મીંડકી માતા. એવા વશિષ્ઠ વિશ્વે
વિખ્યાતા;

જુઓ ચતુરાનન પંકજ જાતા, હરિ ૫

જમ મધ્યમ જળ ગંગાનાં ભળે, તે ગંગા સરખું
થઈને ફળે;

જમ પારસ પરસે લોહ ટળે. હરિ ૬

એમ જાત જાત સહન જણી, હરિ મજ હરિ સરખો પ્રાણી;

કહે પ્રીતમ એ'જખો એધાણી હરિ ૭

૪૮

દેહ સનુખ્ય ધરી, હરિ ના જાણ્યા તેણે સરવસ ખોયું;

મારા વાલાજી, મહામણિ મુકીને પથ્થર ચિત પ્રોયું, દેહ

તેં અમરત ઢાળી વીખ પીધું, તેં હાથે કામ કુકુ કીધું;

તેં મિથ્યા માતાને દુખ દીધું. દેહ મનુખ્ય ધરી. ૧

તને જાળવીયો જઠરામાંહી, રક્ષણકર્તુ પ્રભુએ ત્યાંહી

તેને સંભાર્યા સુપને નાંહી. ૨

તેં જગપતિને નવજોયો, કહપવૃક્ષ તણ બાવળ બોયો;

તેં ઉત્તમ જન્મ જોળે ખોયો.

દેહ ૩

એની દેહ અશુદ્ધ અશુદ્ધ વાણી, જણે પ્રિત પ્રભુ શુ

નવ આણી;

અવધ બત પામર પ્રાણી.

દેહ ૪

એને કૃતધ્ની સરખા કહીયે, તેની સંગે તે સરખા થઈયે;

૪૯

હરિ ભજનયત્રી, છોટા હોયતે સઉથી મોટા થાય એ રાગ.

મન માને નહી, સો ફેરા સમજવું તોય શું થાય;

ખળકહણકઠોર, ચંચળચૌર ચપળચિતચોદશમય ટેક.

મનજીતતણીપેઠે ભમતું, મન માયામાં રહે છે રમતું;

તેને હરિ ભજવાતું નથી ગમતું

મન ૧

જેજમડિંકરનો જયજાણે, તો મિથ્યાસુખને સિદ્ધ માણે;

ગયો અવસર ઉરમા નવ આણે.

મન ૨

મળ્યા મનુષ્ય દેહ તેમાં નહીર મળ્યા, ધન ધાન પુત્ર

પરચાર ધણા,

તું તો જાને શુભ ગોવિંદ તણા.

મન ૩

મગહળનો માથે માર પડે, તોયે ફરીને દ્વાર અડે;
 ફળ દેખી મરકટ ઝાડ ચઢડે મન૦ ૫
 કહે પ્રીતમ ચેતીલે પ્રાણી, શું સુતો સોડય ધણી તાણી,
 તારે માથે મરણનો ભય જાણી. મન૦ ૬

૫૦

પાણીનો ખેલ બનાંગેરે, એનીતો કહીએ અકકલ ધણી;
 સહુથી તો રમનારેરે શોભા તો એના નામ તણી. ટેક
 ખરૂં એ પાણી, ને ખોટુંએ પાણી, પાણી અફીણુને ખાંડ
 એ પાણીથી થયાં નર નારી, એ પાણીથી બ્રહ્માંડ;
 પાણીનું બન્યું મોતીરે, પાણીની બની હીરાકણી પા. ૧
 પાણીની અમુલ્ય કાયા બનાવી, હાડ ચામ લોહીમાંસ;
 પાણીનારે પશુપંખી બનાવ્યાં, પહાડ પથ્થરને ઘાસ;
 પાણીના હાથી ઘોડારે, પાણીની સાલપામરીબણી. પા. ૨
 પાણીનારે પચરંગ બનાવ્યા, અઠાર જાતનારે અન્ન;
 સહુથી ન્યારેમારેસાંઈ બીરાજે; તેનેદેખીનેથયોછું દંગ
 સંગ કીધો તેનારે સત્તા તો આત્માની ધણી પાણી૦ ૩
 અક્ષરતિ તે અક્ષર બ્રહ્મ નિપાવ્યા, ને અક્ષરથી નર નાર;
 ઝાંકારથિ ત્રણ ગુણ નિપાવ્યા. એ અઠાવીસ નિરધાર
 ઝાગત્રીશમાં મહાવીજ્જુરે, ત્રીશમાં બાપુ ગાય બણી. ૪

(૪૮)

૫૧

નામ જણે જાણ્યું રે, તે તો વેદ આરે જાણ્યો;

ભેદ જણે જાણ્યોરે, તે તો ખરો તરત જાણ્યો. ૮૬

ખતરીસ આજણ અંગે ધરિ નારિ,

નાક વિના શો શણગાર

કવીએ જે આપતું આપ ન જાણ્યું

તે કમ કરી ઉતરે પાર;

સાર ક્યાંથી મળશેરે જાણ્યો ખરો પણ ન જાણ્યો. નામ.૧

વાંઝણી નારીને સુપતુ આવ્યું છે,

પુત્ર નથીરે એની પાસ;

એમ ભજન દેખા દેખી કરે છે,

તેની કમ પુરી થશે આશ

કેને ખાપ કહેશેરે; વેશ્યાએ જે પુત્ર જાણ્યો. નામ૦ ૨

નામ ગુણને નાશ વળી, ચોથું પદ અવીનાશ;

એ ચોથા પદનો જે ભેદ જાણે, તેને કહીએહરીતણાદાસ.

નાશ કરી કર્મનારે સંશય એક પળમાં હણ્યો નામ૦ ૩

ગરીબી રાખી તમે ગુરૂજનો સાહે ચબ્દોનો તોલ,

આપણુ થકીએ અદેકા મળે તો તમો પારણુ કરજોબોલ

(૪૯)

ગુરૂને સંગે બાપુરે, અતામી નામ પોતે બન્યો નામઠ ૪
પર

દીટાડી કહે તજિયેરે, ભુમી ઉપર ભારજ થશે;
અઠાર અક્ષેણિ દળમારે, ઇંડાં અટવાઇ જશે. ટક.
ભુમિ તજી જઇ વ્યોમે વસિયે, પણ ભવિષ્ય ન ભુલે;
કળણ કર્યું તે કોઈથી ન મટે; શું ડહાપણમાં કુલે;
હજુર હુકમથીરે, હોનારૂં તે સેજ હશે દીટાડી ૧
રામ પ્રગટીને રાવણ રાજ્યો, ને પાણિમાં બાંધી પાળ;
સોનાની લાંકાણમાં લુંટાવીને, વિભિષણકયોરે ભુપાળ;
વીશે ભુજ વાઢ્યારે છેલાં મસ્તક હસે. દીટાડી ૨
પ્રદહાદજીની પ્રતિજ્ઞા પાળી, હિરણ્યાકસ્યપુ હણ્યો;
નરસિંહ રૂપ ધર્યુંમારે નાથે, બ્રહ્માના વરને ગણ્યો;
હરિથી સર્વે હેઠુ રે, ઉગરે નહિ ઉપાય કરો, દીટાડી ૩
ગજધંટાનાંખીને ઇંડાં ઉગાર્યો, પક્ષીની કીધી પ્રતિપાળ;
મુકુંદ કહે મધુસૂદને મોટા, સમરો દીનદયાળ;
ભાળ મને લાધિરે, હરિજનમાં વસે. દીટાડી ૪

૫૩

કપોતની કહેછેરે, કંથ માડ કલું કરો;
સીઆણાનો ભય છેરે, પારધીએ બાણુ બચો. ટક.

અહીંથી ઉડી અળખાં રહિયે, આ દેશતણ પરદેશ;
 મરમ વચન પીયુ મારાને માનો, લાજ નહિ લવલેશ;
 પ્રમાદને મેલોરે, કાંક વેણુ રૂઢ્યે ધરો. કપોતની. ૧
 કપોત કંથ કહે કાયર, કામની, હોનાર છે તે હશે;
 ચતરુનું સાલ સેજમાં ટળશે, કયું કતાનું થશે;
 રૂઢ્યે હરિ રાખોરે મુખે કૃષ્ણકૃષ્ણ ઉચરો. કપોતની ૨
 અહિ ઉચ્ચો પારધિને પાયે, ખાણ છુટયું તે વાર.
 સીઆણાનું છોદાયું સિર, કૃષ્ણ કરણી કીરતાર.
 ભાવે ગુણ ભાખોરે, લવજળ તરો. કપોતની. ૩
 તન તરવર પ્રાણ પંખીડો, પ્રવૃત્તિ નિવૃત્તિ બે નાર,
 અહંકાર અહિનેજરા પારધિ, કરોધ સીંચાણો નિરધાર.
 મુકુંદ મનમાંથીરે, પ્રભુ નવ રાખો પરો. કપોતની. ૪

૫૪

માથે ડાપી રહ્યો છે કાળરે જાંઘ તને કેમ આવે;
 પાણી પહેલી બાંધી લેને પારરે જાંઘ તને કેમ આવે;
 નથી એક ઘડીનો નિરાધારરે જાંઘ તને કેમ આવે.
 આતો સુપના જવો સંસારરે, જાંઘ તને કેમ આવે. ૨
 અહ્યા એળે ખેયો અવતારરે, જાંઘ તને કેમ આવે,
 તારા માથે છે જમનો મારરે, જાંઘ તને કેમ આવે. ૩

તારા મનનું ધાર્યું થશે ધુળરે, જાંઘ તને કેમ આવે,
 ચાર તોલાં છે મણુમાં જુલરે; જાંઘ તને કેમ આવે ૪
 કરી આંચો છે ગર્જનાં કોલરે, જાંઘ તને કેમ આવે
 થોભ આવેલું થાય છે કથોભરે જાંઘ તને કેમ આવે. ૫
 જોતાં જોતાં આયુષ્ય ખુટી જાયરે, જાંઘ તને કેમ આવે;
 તારા ડહાપણમાં લાગી લાયરે, જાંઘ તને કેમ આવે; ૬
 કાંઠે આવેલું બુડશે ગાંઠરે, જાંઘ તને કેમ આવે;
 તારે કાજે કહે છે રૂપિરાજરે, જાંઘ તને કેમ આવે. ૭

પપ

આજડ શેરમાંબુડ્યું બધું અંગરે, સાડ થાય શી રીતે.
 નથી નાહતો ગોઠાવરી કે ગંગરે, સાડ૦ ૧
 દેવ મંદીરમાં નથી કર્યા દીપરે, સાડ૦
 નથી કરતો તું ટેલીયાંની દીપરે; સાડ૦ ૨
 નથી ચપટી કરાવ્યાનો ચાલરે; સાડ૦
 ખાવા તોઠે મક્તના માલરે; સાડ૦ ૩
 દેવ દરશનનું નિત્ય નથી નેમરે; સાડ૦
 આખી પૃથ્વીના ંહોરી લીધા વેમરે; સાડ૦ ૪
 નથી વાપરતો દેવની હસુંધરે સાડ૦
 નથી વાપરતો વીખની વસુંધરે; સાડ૦ ૫

(૫૨)

નથી દીધાં તીરથમાં હાનરે;	સા૩૦
નથી આપ્યાં અતીથી ને માનરે;	સા૩૦ ૧
નથી કરતો તું ખજાનિ ખેરાનરે;	સા૩૦
રૂપિરાજની ન રાખી રૂઢે વાતરે;	સા૩૦ ૭

પૃ ૬

જીવલડા આજ કે કાલે જાવું;	
હડી જાય રાખ થઈ તન આવું	જીવલડા. ૮૬.
પડ્યાં જળેપંખી તેતો પકડાશે;	
કમળ ખીલ્યાં તેતો ખચીત કરમાશે;	
જનમીયા તે તો જરૂર મરી જશે	જીવલડા. ૧
ગયા જોને ગાદીપતિ ખાઈ ગોથાં;	
પડ્યાં મુકી ચાલ્યાં પંડિત પોથાં	
થયાં પછે થોડે થોડે સદી થોથાં;	જીવલડા. ૨
ખમા કહેવાતાં પડતાં અથડાતાં;	
ચતુરંગી પુઠે હળ ચઢતાં;	
જુઓ એતાં નામ હવે નથી જડતાં.	જીવલડા. ૩
ગુણીજન આગળ નીત ગાતા;	
વળી એતો દેશમાં વખણાતા;	
તે તો ગયા કાળના પુરે લણાતા;	જીવલડા. ૪

નવા નવા પોશાક પહેરી નઠળતા,
 મોહોટા મોહોટા મહિપતિને જઘ મળતા;
 બહુ એવા બાળ્યા મસાણુમાં બળતા, જીવલડા. ૫
 કુલાં કાને લટકાવી ફાંકડા ફરતા,
 ધમધમ કરતા ધરતી ઉપર પગ ધરતાં;
 દિઠા એનો નજરે ઠાઠડીઓમાં ઠરતા, જીવલડા. ૬
 જોને ઘેર ગરબડ ત્રંબાણું ગાજે,
 વળી વાજાં છત્રીસ વેગળાં વાજે;
 રાજ એવા જલતા જોયા રૂપીરાજે. જીવલડા. ૭

૫૭

મનડા માન્ય સાચું છે મરવું.
 ખીલ્યાં પાહડાં એને નહીં ઘટે ખરવું, રે મનડા. ૮૬.
 પડતા ચહેમાં કંઈક દો વરસ પચીસે,
 વળી ઢટલાક તો વહી ગયા વીસે;
 ત્રીયા મેલી ટળવતી કાઠિએ ત્રીસે. રે મનડા. ૧
 ખુટે કાળે કંઈક અગાશીથી ખશીયા,
 રહ્યા ખપી પરદેશમાં કંઈક રસીયા;
 દિઠા કંઈક દેહોત વિષવરે ફમિયા, રે મનડા. ૨

માળવયમાં શોધી લીધાં કંઈક બળીયે,
 ફર્યા જાણે વાંદર ચોળાની ફળિયે;
 કાઠી નાખ્યા કંઈકના વંશ કાગળીએ. રે મનડા. ૩
 બળી ગયા ભોમી વિશે કંઈક ભોગી,
 હાડી ગયા કંઈક નારી આગે હોવાગી;
 જતા રહ્યા જાણે દિગંબર જોગી. રે મનડા. ૪
 નીચું કરી કાંધ ન કાઠને નમતા;
 મહા અલીમાન અને અતિ મમતા;
 માખ્યા એના સમશાને કાગડા ભમતા; રે મનડા. ૫
 લખેશરી કરોડ પતિ કંઈક લોઠા,
 હતો જેના હાથમાં હેમનો હોઠા;
 પડી ગઈ એવાની આવતી પોઠા. રે મનડા. ૬
 કદી નોય શપતની દોલત સાચી;
 કાયા માયા એજ રીતે જાણી કાચી;
 રખે રૂપીરાજ કહે જુઓ રાચી રે મનડા. ૭

રાણછોડજીનો શાણુગાર

રણછોડાએ સારા ધર્યે શાણુગાર,
 વમને નીરખું વારંવાર, રણછોડા

તમારી શોભા અપરમપાર, રણછોડ,
 તમ દર્શને અમો મંદીરમાં પેઠા,
 નાહી ઘોઈ પ્રભુ બાબેઠ બેઠા,
 શણગાર લઈ સઉ સેવક પેઠા;
 પ્રથમ પહેલી ઘોતી ધરાવી,
 સારી સારી સુગંધી લગાવી;
 ચંપો ચંબેલી, જુઈ, કેવડો ને ગુલાબ છડી,
 તે મેઠે અપરમપાર. રણછોડરાયે.

જરકસીનો જમો પહેર્યો છે;
 મસ્તક ઉપર પાધ ધર્યો છે;
 કસી કંદોરો, ને કાતરો ઘાલ્યો;
 દામણીએ આડો આંકજ વાળ્યો;
 હીરા, માણેક, મોતી ને મુકતાફળ,
 તે શોભે અપરમપાર. રણછોડરાયે.

મસ્તક ઉપર મુગટ ધર્યો છે,
 કાટમાં આબરણ કંઠો જડ્યો છે;
 ચીસેપટ્ટી માંહી પદ્મ પડ્યો છે;
 કાને કુંડલને હડપચીએ હીરા.
 કડાં, સાકળાં, વેઢ, વીંટીઆને બાબુખંધ;

પાથે ઝાઝરનો ઝમકાર.

રણછોડરાયે.

કુલ તુલસી, ગુંઝ કમળની માળા,

હાથમાં ગેડીને વાંસળી વાળા;

સારા શોભો તમેહો નંદલાલા,

પાતનાં બીડાં ને દર્પણ આપ્યાં;

ભાવ થકી એવે રૂપે દર્શન દેજો,

નીરખ્યાં એવા ઘટ્યમાં રહેજો;

ગુણ ગાત તમારો દાસ.

રણછોડરાયે.

સુદામાની અકળલીલા.

એક વખત વિકુલવર ચાલ્યા, ભાવ ભક્ત ઉપર લાવ્યા;

બાળ સ્નેહિસુદામાને; મળવામાધવજી મંદિર આવ્યા. ૧

સુદામાપુરિમાં પ્રભુ પધાર્યા, નર નારીને હેત વાધ્યું;

પવિત્ર પત્નિ સુદામાનીએ, હરજીને આસનઆધ્યું; ૨

સુદામા કહે છે નારીને, ચડાવ્ય ચુલે તપેલી;

રીધ સીદ્ધ ને નવ નીધ તે, આ હરિએ મને આપેલી. ૩

મુઠ્ઠી તાંદુલ લઈ માધવે, મને ઘણો અહસ્ય કર્યો.
 દળદરહતુ દાણાનમળતા; તે મુજ્જુખનો દિવસહરયો ૪
 રામા રસોઈ કરવા બેઠી, શાક પાક સામગ્રી ઘણી;
 રોટલીની શેર કણુક ખાંધી. તેમાંથી અચ્છેર વણી. ૫
 ત્યારે સુદામા કહે શ્યામને, શીઠ છુપ્યા બેસી રહીએ;
 રસોઈ તૈયાર થવા આવી, નદીએ નાહાવાને જઈએ ૬
 એટલે ઉઠ્યા શ્યામ સુદામા, એક એકના કર આલ્યા;
 સ્વચ્છ ઘોઝેલાં વસ્ત્રજ લીધાં, વાતો કરતા બેઠ આલ્યા.
 સુદામા કહે સુણો શ્યામજી, હું પ્રાક્ષણપર હેત લાવો,
 લોક વાત કરે છે, માટે અકળલીલા મુને ખતાવો ૮
 એહ અકળલીલા જોવાને, મોહન હું મરું મથી,
 શ્યામ કહે અકળલીલા જોવામાં કાંઈ સાર નથી. ૯
 સુદામા કહે મારે જોવી, એમ કરતા નદીએ આવ્યા;
 અકળલીલા હરજીવનજી, દેખાડવાદીલભાવ લાવ્યા ૧૦
 શ્યામ કહે છે સુણો સુદામા મન તણો મુમત મેલો; "
 આ પારથી કુબળી મારો, પેલે પાર ઠાણુ જય પેહેલો ૧૧
 એમ કહી મુમતે ચડીયા પડીયા નદીના નીરમાં;
 તણુ લોકનો નાથજ ત્યાંથી જઈ ઉભો સામીતીરમાં. ૧૨
 અકળલીલા નથી જોઈ નહિતમ નટવર નાગરમાં;

હરજીએ હડસેલી મેદયા સુદામાને સાગરમાં. ૧૩

યે ઘટીકાએ બહાર નીકળ્યા. પસ્તાવો મનમાં કરતા;

ક્યાંગયું ઘરનેક્યાંછે ઘનથામ, આંખે આંસુડાંભરતા ૧૪

બારે જળજોઈલડકી ઉઠ્યા, ભજવા માંડ્યાદીનખંધુ;

નદી મારીક્યાં નાસી ગઈ, ક્યાંથી આંખે આ સિંધુ ૧૫

આજળથીનહી જાઉંજવતો, કહીજીગદીચતુ ધ્યાનધર્મ;

દામાદરને દયા ઉપની, સાગર વચ્ચે આમ ક્યું. ૧૬

તેમાં મલેચ્છ મનુષ્ય વસાવ્યાં. અવળી રીતી તે ચાલે;

બ્રાહ્મણ શુદ્રસરવે સરખા, એકએકને કન્યા આલે ૧૭

તેવા ગામમાં ગયા સુદામા, નગર શેઠ સામા મળ્યા;

બ્રાહ્મણ તમે ભલે પધાર્યા કહીને સાથે લેઈ વળ્યા ૧૮

વીપ્ર કહે સુદામાપુરી કહે શેઠ કટલે હશે,

શેઠ કહે સુદામાપુરી, જતાં વીસ વરસ થશે. ૧૯

વીસ વરસથી વહાણ ગયાં છે, તે જઈને પાછા આવશે;

પછી તમને ઘેર પહોંચાડે, સાઠ વર્ષે જવું ફાવશે ૨૦

સુણી સુદામા સંતાપ કરતા, કોને ઘેર જઈને રહીશું,

પેટ પાપી પ્રણવાલાગશે, ક્યાં જઈને અનાજ ખાઈશું ૨૧

શેઠ કહે સંતાપ ન કરશો, સૌ તમારું કષ્ટ કાપું;

ખાવાપીવા આદવા પહેરવા, રહેવાને મંદિર આપું ૨૨

મારે પેટ છે પવિત્ર પુત્રી, તે ઢેઢં તમને કન્યા;
 સુદામા કહેલેજી સુદ્રની, થાયઅતી અધરમ અન્યા. ૨૩
 ત્યારે શેઠ કહે આ ગામમાં, બ્રાહ્મણ શુદ્ધ સહુ સરખા;
 સઘળે એહું અત મળવાનુ લુખે ક્યાંમારશે વળખાર૪
 એટલે સુદામા અકળાયા ગામ લોક ગરદન ધાલે;
 સો વરસે ઘેર જવાનું અત્રકલક વણ કેમ ચાલે. ૨૫
 અન્ન ખાઈશું ને વટલાઈશું પરણ્યામાંચીત પેહું છે;
 નાત રહી સુદામાપુરીમાં બણવા ઢાણ બેહું છે ૨૬
 એવું સમજી કન્યા પરણ્યા, જુદું ધરખાર લઈ રહ્યા;
 પત્ની રાધે પોતે જન્મે બ્રહ્મ ભેગા બ્રહ્મ થયા; ૨૭
 સુદામાએ સંસાર માંડયો નારીને પાંચ પુત્ર થયા;
 પાઠોશમાં એક અબળા મુઠંતી તે સાડ શમશાનગયા, ૨૮
 ધણુંક માણસ ગયું મસાણે, મડદું છાડીને જીવ્યે;
 જે નારી મુઠં તેનો નાથજી, આંખે આંમુથી રૂએ. ૨૯
 કાલ લાવી ચીતા ત્યાં ખડકી ચીંતામાં બહુજીવપેઠો;
 નારીનું મુસ્તક ખોળામાં, લઇને પીઠ બળવા બેઠો; ૩૦
 સુદામા બેઠ વિસ્મય પામ્યા, બળતારો મુરખ જવો.
 સુંદરી સાથે પુરૂષ મરે, આ અનર્થઅવળો કેવો. ૩૧
 તે સુધીને સહુ જન બોલ્યાં, સુદામા તું છે મતિયો

ગામ ચાલશે નારીપુઠે સ્વામી હોય તે થાય સતીયો, ૩૨
 સુદામા કહે ચાલજ ખોટા તેને તમે માન્યો ખરો.
 કોઈ પુરૂષ બળે નહિ તેને કહે બાઈ તમે શું કરો. ૩૩
 લોક કહે ન તોડીએ ધારો, બાંધીને સાથે લાગ્યે;
 સીધી રીતે બળે નહી તો પરાણે બાળી દઈએ. ૩૪
 સુદામા કહે અરે શ્યામજી, સર્વે મન્યા તે લોક નડશે;
 મારી પત્નીનો પંડ પડે તો મારે પણ બળશું પડશે ૩૫
 એવો એવો સંતાપ કરતા બજતા શ્રી અંતરજમી;
 હરિ લીલાથી સુદામાની, પત્ની પણ મરણ પામી ૩૬
 સુદામાએ થળ દીકું ને પોક મેલી રડવા બેડા;
 બહુ જોડે મને બાળશે, કાઠીયો વચ્ચે જઈ પેઠા ૩૭
 નયતણા ત્યાં લોકો આવ્યા મડકું ઉપાડ્યું હાથે;
 સુદામાને શોધિ કાઢ્યો, બળવા સારૂ દ્યો સાથે. ૩૮
 સુણી સુદામા થરથર ધ્રુન્યા, ખુણે રહી આંખો ચોળે,
 લોક લઈઆ લઈ લાકડીઓ, કાઠી કબાલા ખોળે, ૩૯
 ખુણામાંથી ખેળી કહાડ્યા, ખે ચીને ખારણે લાગ્યા;
 હાથ ઝલી હઠવા ન દીધા, તેડીને મસાણુ આવ્યા, ૪૦
 મીતા ખડકી સહુલોક બોલ્યા, બાહી નહિરહે ચિત્યામાં

પેહેવેથી સુદામા સમજી બીરાજે આ ચિતામાં ૪૧
 સુખી સુદામા કરે સોસના, અગનીના બડકા થાશે;
 ફેલા ઉઠશે પાણી છુટશે, દુખ પામીને જીવ જશે, ૪૨
 અગનિ ન ખમાય જીવ જાય, બળયું બળવું નારિ સંગે.
 તે કરતાં પડુ દરિયામાં, વેદતા વ્યાપે નહિ અંગે. ૪૩
 એવું વિચારી વળતા બોલ્યા; બળવાને તૈયાર થાઉ છું ૪૪
 ઉભા રહો ભાઈ મેલો મને એકવાર નાહવા બહુ ૪૪
 એમ કહીને છેતરી ચાલ્યા, જળમાં જંપાપાત કીધો;
 સ્નેહી સુદામાને ચામળિએ નદીમાં ખેંચી લીધો ૪૫
 સુદામાએ ડોકુ કહાડયું એટલે હસ્યા વનવાળી;
 પ્રભુ કહે તમેછો પાછળ હું આગળ છું હ્યોતાળી ૪૬
 સુદામા કહે શેની તાળી, ધણાં વરસ વહી ગયાં;
 બેટ વિષે સંસાર મેં માંડ્યો પુત્ર તણે ઘેર પુત્ર થયા. ૪૭
 દૃષ્ટુ કહે કે હમણાં આવ્યા, નારી રાધિ રહિ હશે;
 વીકલ કહે વસ્રજ પહેરો, રસોઈ શીતળ થઈ જશે, ૪૮
 સુદામા કહે શું બોલોછો, રસોઈ શેની શીતળ થઈ;
 પ્રભુ મરકરી કરવાની તે, ટેવ તમારી નહિ ગઈ; ૪૯
 તે કરતાં તમારું બોલ્યું સત્ય હોય તો વાત કહું;
 એ વારતા ઠાને નવ કહેશો, કહોતો હાંસી કરે સહુ ૫૦
 મહારાજ તમ સાથે યરત, કરિ પાણિમાં હું પડીયો;

ધીનારો કેમ આવ્યો નહિ, સાગર જળમાં નીકળ્યો ૫૧
 ત્યાં સોહામણું નત્ર નીરખ્યું, બ્રહ્મબ્રહ્મી સૌ પ્રાણી;
 જાંચ નીચને ભેગું ભોજન, અનીતી દુઃખનિઆણી. ૫૨
 ત્યાં હું ગયો વિવાહ થયે શુદ્ર જનના ઘરમાં પેઠો;
 ખાનપાન સાસરે પુરયુ તેની પુત્રી વરી બેઠો. ૫૩
 ચોખ્ખારેહેવા મન ધાર્યું પણ અન્ન ઉદકવણ અટકાયો;
 નીચ જતી પરણ્યો તેનું રાંધી જમીને વટલાયો ૫૪
 જટલીને ઘર સંસાર માંડ્યો પાંચ પુત્ર તેનેજ ચયા;
 તે માતને બહુદિનસ વીત્યા તે વારના શું ઉમારલા ૫૫
 મુશ્કીને શામળીયો બોલ્યા ભામણ તમારું મન માવ્યું
 શૌ સીંધુ શાં મુંઝરી છઠ્યાં, શું તમનેસ્વપ્ન આવ્યું ૫૬
 જગત ઊઠે લવરી માંડી, ન બોલશે દુખશે ડાયું;
 મુઠામા કહે સોગન તમારા નહિસ્વપ્ન એછે સાચુ ૫૭
 શ્યામ કહે સાચું હોયે તો, સંગ તમારો પરહરિએ;
 બ્રાહ્મણ જતી બ્રહ્મ થયા, તેની સોખત કેમ કરીએ. ૫૮
 વીહલ વદે કહું વીશ્વમાં, ચાડી કરવા ચોરે ડાયુ,
 મુઠામા કહે વાત ન કરશે, પ્રજા તમને પાયે પડું ૫૯
 તજ શ્યામ કહે ચાલો સંચરીયે, તમારી નારી પાસે;
 મહાશંકે તમારું સાચું સપણું તે ત્યાં જણાશે. ૬૦

લવસી માંડી ભાંગ પીધેલી કહીને કૃષ્ણે કર ઝાટ્યાં;
 ગાંડામાં ગણી કહાડીને સાથે લઈ મહેલે ચડ્યા. ૬૧
 ઘરમાં સ્નેહી સાથે પેઠા અઠળલીલા બહુ પાકી;
 રામાની રસોઈ જોઈ તો, નવટાંકની રોટલી ખાકી. ૬૨
 તેવું જોઈને ઝાંખા થયા. સુદામા પડીયા વીલા,
 શ્યામ કહે તમે સંસાર માંડ્યો, તે સધળી મારી લીલા.
 સુદામા કહે અઠળલીલા, શું વખાણું મુખ થકી;
 ત્રીકમજી તમારી વીલા, સ્વપ્ને પણ જોવી નથી. ૬૪
 સુદામાજી ખન્યા ભક્ત જનને મન લાવે;
 વ્યાસ વલ્લભ વાણી વહેછે, કૃષ્ણ કળ્યામાં કેમ આવે દય

ઝુલણી

ગાયો ચારીને ગોવિંદ ઘેર આવ્યા ને, વારણાં લેઈ
 વારી વારી
 ઘરમાં પેસતાં કાન ઉઘાડા દીઠા, ઝુલણી ક્યારે વિસારી
 જો નંદના નાનડીઆરે, ખમા મારાં મનનામોહનજીરે;
 ખમા મારા તનના ત્રીકમજીરે, ખમા મારા પ્રેમના
 પાતળીયારે;
 ખમા ત્રામ રણછોડ રંગીસારે, નંદલાલ ઝુલણીક્યારે
 વિસારી. ૧

રૂવે રૂવેને કાન રૂદન કરે ને, લાવી બેસાડ સામે ઓટે;

ઐરે ઝુલણીને કારણેરે, કાન મંદીરીયામાં લોટે; ઐ

નંદના નહાનડીયારે; ૨

સાવ સોનાકી સોએ મંગાવું; ને રૂપલા કેરા ધાગા;

ખાંતીલો દરજી શીવવાને થોઠો કહાન કુંવરનાં વાધા

ઐ નંદના નાહાનડીયારે ૩

ઐરે ઝુલણીમાં કાંઈએ નથી પણ જડીઆંછે માણેક મોતી;

ઐરે ઝુલણીને કારણેરે ગોકુળ મથુરામાં જોતી

ઐ નંદનાં નહાનડીયારે ૪

જરકશીનો જમો શીવડાવું ને ઉપર શીવડાવું કાનટોપી;

છાનો રહેને મારા કુંવર કનૈયા, કાલે પરણાવું ગોતી;

ઐ નંદના નહાનડીયારે. ૫

દ્વારકાંથી પ્રભુ હાકાર વ્યાવ્યા; ને હાકાર ઈધું છે કાશી;

મધરાતે મથુરામાંથી; નાહા; મારી તે પુતના માસી;

ઐ નંદના નહાનડીયારે. ૬

રૂપીઆ તે ગજનો મથડ મંગાવું ને બખીયા દેવરાવું

રામ રાતા,

ગાય શીખેને સાંભળેરે ગુણ ગાય જશોદા માતા;

ઐ નંદના નાહાનડીયારે.

ખમા મારા મનના મોહનજીરે ખમામારા મનનાવમીકજીરે

ખમા મારા પ્રેમના પાતળીયારે ખમારાયરણુછોક રંગીલારે
ઓ નંદના ગુલશી ક્યાંરે વીસારી. ૮

ધ્રુવાખ્યાન.

કવિ.

શ્રી શુર ગોવિંદને હું નમુ, પ્રેમશું લાગું પાય;
આરાધું અવિનાશ એવા, અનાદિ નિરંજન રાય
આદિ નિરંજન અક્ષય સ્વરૂપ, રામે લીધાં રમવા રૂપ;
સૃષ્ટિ નીપાવા થઇ મનસાય, સુભટ થઇ પોઢ્યાજળમાંય
જ જ વૈકુંઠરાય. ૧

હરિ જળમાં પોઢ્યા સહી શેષ, નાગ ઉપર તે જાય;
નારાયણની નાભી કમળથી; બ્રહ્મા પ્રગટજ થાય;
બ્રહ્માના સ્વયંભુ તન, તેના પાંચે પુત્ર પાવન;
તણુ કન્યા યે પુત્ર વિખ્યાત; પ્રિયવરતને ઉત્તાનપાદ.
જ જ વૈકુંઠરાય. ૨

ઉત્તાનપાદ નરનીપજ્યો, રાજ રૂપ નિધાન;
રાજને યે સુંદરી. તેનાં સુરતી સુમતી નામ;
સુરતી ઉપર તહીરે માન તેના કુવણ એક સંતાન;

સુમતિ ઉપરથી ધણું હેત, તેના કુંવર ઉત્તમ એક જ. ૩
 ઉત્તમ ઉછંગે બેસાયાં રાથે સભામાં એક વાર;
 પુત્ર લડાવે પ્રેમશું રાણી હઇડે હરખ અપાર,
 હરખ ન માયે હૈડામાંય ધ્રુવજી રમતા આઠ્યા ત્યાંય;
 ઉછંગેસવાણીધામન, અપરમા કહે કહણ વચન. જ. ૪

સુમતી.

અપરમા એમ બોલ્યા છુંડા, એ સુખ તુજને ક્યાંથી
 અભાગણીના પેટતણા તું, અને અકરમી ઇહાંથી
 ઇહાંથી જઈ વનમાં તપ માંડ; હરિમજીને કાયા છાંડ;
 ફરી જન્મલેમારે શરીર, તોતનેરાજ અપાવીશવીર. જ. ૫
 વચનો વનિતનાં સાંભળી, ઉતર્યો મ્હોનો રંગ;
 સભા તે સંપળી કેખતાં, ધ્રુવજી થયાં મન ભંગ.
 મનભંગથઈ નાખ્યો નીસવાસ, રોતાઆઠ્યોમાની પાસ.
 માથે આંધ્યાફીયાસાથ, કહો કુંવર કોને દુભાવ્યાઆજ. ૬

ધ્રુવ.

આજ સભામાં માવડી, બેઠો ઉત્તમરાયને બોળે,
 ઉછંગ બેસવા હું ગયો; ત્યારે અપરમા એમ બોલે,
 અપર કહે અભાગણીઠિરા, સુખમાંછોતોવન જઓવેલા;
 ફરીજન્મલે મારે શરીર લો. તનેરાજઅપાવીશવીર. જ. ૬

સુરતી.

બળતી માતા ઉચરે, કુંવર હઈડે ન ધરીએ દુઃખ
 પુરણ પ્રુન્ય કીધાં હશે ત્યારે, તે ભોગવે છે સુખ;
 સુખઆપણને ક્યાંથી વાલા. નિયમવર્મકસાનથી પાડ્યા;
 નથી સંતોશ્યા બેગીજતી; તપતીરથવૃતકીધાંનથી. જ ૮
 નથી સંતોશ્યા સાધુને, નથી આપ્યાં વિપ્રને દાન;
 જોઈ કરમ જ્યાં આપણાં ત્યારે, ક્યાંથી રાયનાં માન
 માન ભોગવે ઉત્તમ નિત્ય; કૃત વિનાકયમ પામીએવિત;
 બે હોય ઇંદ્રાસનનો ખપ; તો કુંવર જઈ માડોતપ. જ. ૬
 તપ માંડ્યું બ્રહ્માજીએ, ત્યારે, પામ્યા પદ્માસન;
 સેવા કીધી મન ભાવતી ત્યારે. પ્રગટ્યા નારદમુન્ય.
 મુનિએ માંડ્યો મોટોબગ; તપતીરથવૃત થયા સુખમ;
 બેકરીએ શ્રી હરિપ્રસન્ન, તોઅભાગીયાટળીએતન. જ. ૧૦

ધ્રુવ.

તને અભાગણી હું ટાણું મા, છું રે તમારો તન
 વનમાં બહુ વેગે કરીને. સુખ સંભાર નહિ અન્ય.
 સુખ સંભારે સાલે જહ, વીશંબરે પરદીયો ડેહ;
 હરી મળેતોતાપજોવાયનહીતરપ્રાણુતજુરેમાય. જ. ૧૧

સુરતી.

માતાને આશુ આવીયાં, તે અંતર ઉપજી ધમ

શબ્દએ મને પરહરિ, કુંવર તું કરે છે તાજ.
 તુજ વિના હું રહીય કેગ, ટોળાં વધુટી ગ્રગલી જમ;
 જળ વિના જેવીમાછલી, મારાપ્રાણજશેટળવળી. જ. ૧૨
 ધ્રુવ.

ટળવર મારે માવડી તું હવે, દુઃખનો આઁયો અંત;
 બીજ રોપવિશ સુખતું, તેને ફળ લાગશે અનંત.
 અનંત કહણા કરશે હરી, આપણી આશ પુરશેખરી;
 એ છે અનાયનોરે નાય, તેનેમજવાળહરે માત. જ. ૧૩
 સુરતી.

વળી માતા એમ ઉચરે, કુંવર પાંચ વરસનો તન,
 બીજું બાળક એકે નથી, કેમ હું વાળું મન.
 કેમ મોકલું વનની વાટે, કહેતાં મારાં હેડાં ફાટે;
 આંખનીઆગળરહેનેબાળ, ઘેર યૈકમજીયે ગોપાળ. જ. ૧૪
 ધ્રુવ.

ઘેર ગોપાળ ન પામીયે મનમાં, મોહ ઉપજે માય;
 ખાતાં પીતાં પહેરતાં માતા. કેમ હમાશે કાય.
 કાયા હમતાં સરજે કાજ, તપ કરતાં મળશે મહારાજ.
 વનમાંજઈવહેલેઆવીય, માતાદોઝુજનેઆશીય. જ. ૧૫
 સુરતી.

આશીય દેહ માવડી સુતને, હજીયે કુશળ કલ્યાણ.

મેરતકે રક્ષા માતની, કંઠે કૃષ્ણની રક્ષા બણું.
 કંઠે કરજે કૃષ્ણ રક્ષણ, ઉરની આગળ નારાયણ;
 કટીકેયવ પુરુષોત્તમ પાય, એવી આશિષદે છે માય. જ. ૧૬
 માને આંસુ આવીયાં ત્યારે, યંભીને રાખ્યાં નીર;
 મારી જીભે કમ કહું વળી વનમાં વિચરે વીર.
 વીર વચન કાનાં નવધરશે, તપ કરતાં માયા નવ કરશે;
 તપથી તમને મળશે હરી, વીરા વેગે પધારજે ફરી. જ. ૧૭

કવિ

ફેરા ફરિયો માતનેરે, ફરીને લાગ્યો ચર્ણ,
 આજ્ઞા માગીને સંચર્યો, વંદિને શુકન.
 શુકને મળી સવત્સી ગાય, સુવાસણિ બેઠું બરી બય;
 વરકન્યા પરણિને વળ્યાં, વેદ બણતાં વિપ્રજ મળ્યા જ. ૧૮
 મળ્યા શુકન સહુ હરખના, ધ્રુવજી નીકળ્યા નગર બહાર
 આગળ જતાં ધ્રુવજીને રે મળીયા બ્રહ્મ કુમાર;
 બ્રહ્મ કુમાર ભગવાનનેચહાતા, હરિ શુણગાતા નેણ સુવાતા;
 કરજેઠી કહે છે જીવતન, ક્ષમા કરોતમેનારદમુન્ય. જ. ૧૯

નારદ

નારદ કહે સીદ બચ્ચો છે, શું છે તમારે કામ
 કાણ તમારાં માત પીતાને, શું છે તમારું નામ;

ધ્રુવ.

મારૂં નામ છે ધ્રુવ નીરધારમારા પીતાને બેઠે નારૂં;
 રાવ રાણા બેડા સોરંગ ઉત્તમને તેડયો ઉછંગ, જ. ૨૦
 ઉછંગ બેસવા હું ગયો સાર, આંત હૃદયાની બોલી;
 દ્રષ્ટીએ મુજને દેખીને ત્યારે; અપરમા એમ બોલી;
 અપરકહેઅમાગણી કરા, એસુખવાંછેતોવનજઓ વહેલા
 ફરી જન્મલેમારે પેટ, તોતનેરાજ અપાવીશ નેટ જ. ૨૧
 નેટ નારદ કમ ભોગવું, એને આપ્યું ધન;
 સમા સધળી દેખતાં, મને કીધાં કઠણ વચન,
 કઠણ વચન તે કેમ વિસરે, લોહા સમ હોય તો નીસરે;
 ખડગતણીતોસહિયેધાય, પણ એવા બોલસલા ન બય. જ. ૨૨

નારદ

જનરે ઘેલા અત્યારથી તું, એવડો શો ધરે કાળ.
 માનકુમાન શું તાહરે તું તો, પાંચ વરસતું બાળ.
 બાળકને શા ધરવા બોલ, ખાઓ પીઓનેકરોઠ્ઠોલ;
 અપરમાનાં એવાં હેત, વિચારીને વાળો ચીત. જ. ૨૩

ધ્રુવ.

ચિત્ત તે કઈપેરે વાળીયે, મને બોલાવ્યા નહિ બાપ,
 કશાયમાં લેખ્યો નહિ હું તો, તે ઉછળું છું તાપ.
 તાપકુંવરનઆણિયેરતી, સુખકુખતું ઝાંઝરીગત નથી.

(૭૧)

હરિયેનીરમ્યું તેમજ હોય, કર્યો કર્મછાડાવેનહિદાય. જ.
કા કાળે વૃદ્ધિ હાણુ છે, તેનો ન ધરો હરખ ને શોક;
અણચીતવ્યું જ આવિ મળે, તેનો ધર સંતોષ.
સંતોષી કુંવર ઘેર પધારે અપરમાના બોલવિસારે,
આકુંવરતારાપાપનેહહું; રાજઅપાવુ તેમાનેસહું. જ. ૨૫

ધ્રુવ.

સમામાં જ્યારે શોભયું મન પુરશે અલીલાખ,
લાખ લાખેણો કરશે હરિ, ત્યારે મંદીર આવીશ ફરી;
તપ કરતાં જોહરિનમળે, તોમુજપ્રાણુતજ્જશહુ બળે જ. ૨૬

નારદ.

બળ છીધે હરી નહિ મળે માનો મારાતન;
જન્મ થકી જોગી દેહ દમે, સ્વપ્ને નહી દરચન,
દર્શન તમને કેમ આપશે વન જઈને વિમાસણ થશે;
વાઘવડ વનમાં બહુ હશે, તે દેખીતુજતનધ્રુજશે જ. ૨૭
જશે ચીત સંસારમાં ત્યારે સાંભશે રંગભોગ;
ભુખ તરસ જ્યારે લાગશે, ત્યારે કુંવર મુકશે જોગ.

ધ્રુવ.

જોગી રૂપી નહી મુકુ સ્વામ, મનઃદ્રિયો રાખીશ ઠામ;
મેરૂ થળે પશુ મુકું નહી, રૂપીજીતમ પરતાપે સહિજ. ૨૮

નારદ.

રૂપી કહે તું નીસર્યો ત્યારે, બને મધુવન માંય
 જમુનાજીમાં નાહીને, તપ આદરજે ત્યાંય
 ત્યાં જઈ કરજે અદ્વાયન, જળપત્રને ફળ પ્રાપ્તન;
 વળીતું બજજેહરીતું નામ, સ્વરૂપસમરજે શ્રીધનશ્યામ.
 શ્યામને શીશ મુગટ છે કાને, કુંડળ મકરાકર;
 ઢાટે કૌસ્તુભ કટિમેખળા, પાય નેપુરનો ઝણધર.
 પાયપદમથંખ ચક્રને ગદા, એવું સ્વરૂપ સમરજે સદા;
 કાનમાં અક્ષરકહું છું જેહ. દ્વાદશક્ષર બણ્ણજેએહ, જ. ૩૦
 કવી.

એમ કરતાં ખટમાસમાં તુજને મળશે વૈકુંઠનાથ,
 આશીર્વાદ દઈ દાસને, મસ્તકે મુકયો હાથ.
 હાથ બેડી ધ્રુવ લાગ્યો ચરણ, આજ્ઞામાળીવિચર્યો અરણ.
 એહ કયા રહિ એણે ઠામ. રૂપિપધાર્યાં રાયને ગામ જ. ૩૧
 મુની આગ્યા મહારાજનું, બેવા રાયતણું સુખ મન;
 માન દિધાં પ્રજા પુત્રને, વળી આપ્યાં આન.
 આપ્યાં આસન બેઠા રૂપિ, આશા ઉતમ તાતને વધી;
 આશરેરૂપિસુખનારાજ, ધ્રુવ વિનાચીંતાઅતીઆજ. જ. ૩૨
 રાજ.

આજ સખામાં રૂપિજી મારે; ઉતમ ખોળામાંય;

ધ્રુવજી હોય તો આ વધે બહુ, ઉછંગની શૌભાય,
 ઉછંગે બેસવા ધ્રુવજી આંચો; તેને તો મેં નવખોલાંચો
 મીને વરાંસે વિસર્યું બાળ, અપરમાએ દીધીગાળ. જ. ૩૩
 રૂપિ એ વચન નિસરયો, વિરો ગયો છે વનં;
 વનમાં વાધ વડ હશે, તેને દેખી ધ્રુવજી તનં;
 તન ધ્રુવજી તડકે ટાડે; મંદિરમાં માલંતો લાડે
 વાધુ વૃષ્ટિ કેમ સહેજે કુમાર, એની કાયા કામળ સાર. ૩૪
 કામળ પટકુળ પહેરતો, કેમ જોડશે અગચર્મ તેહ;
 મુસ્તક બાંધતો મોળીયું, કેમ જટા રાખશે એહ
 એહ આનંદે હરતો ફરતો, ઘોડાની અસ્વારી કરતો;
 કાંટામાં કેમ મુશેબાળ, એની સખ્યા અહિં છે સાર, જ. ૩૫
 સારાં અન્ન આરોગતો, તે ફળ પાત્રો કેમ ખાશે,
 પાણી પીતો પળે પળે, તે જળવિષુ કેમ રહેવાશે.
 તેની વતી રહેવાશે કેમ, તેહ વિના હું દાબું એમ.
 મુઠ્ઠા વિનાનો થયો શરીર વિસરતો નથી તેહ જવીર. જ. ૩૬
 બળી વિરો અહીંયા આવતો, રમતો રંગ અપાર;
 જીખ તરય જ્યારે લાગતી સુખડી માગતો સાર.
 સારી સુખડી સુંદર મેવા, કાલુ કાલુ બોલતો લેવા;
 તેણે અમને કીધાં તાજ, પુત્રવિનાશું કરવું રાજ. જ. ૩૭
 હું ક્યારે વડીલાહેબી ચિત્ત કરતું નથી કાંઈ કામ;

હું કરીયે આ રાજને હું કરીયે ધન ને ધામ.
 ધન ગયું અમારું આજ, પુત્ર વિના સહુ સુનો સાજ;
 પુત્ર વીના હું દુર્જનદુઃખી, મારા પ્રાણજશેરેરૂપી જ. ૩૮
 નારદ.

રૂપી કહે તમે માં રૂપો, મને મળ્યું હતું તે બાળ;
 આશીર્વાદ દેઇ મોકલ્યો, ભજવા શ્રી ગોપાળ.
 ગોપાળ ભજશે દીવસ થોડે, કુવર ઘેર પધારશે કોડે;
 માંડરાજ્યનંદોડાદુઃખ, એવું કહીને વળીયારૂપ જ. ૩૯
 કવી,

રૂપીને ચરણે લાગીને ધરૂવ, વીચર્યો વન મોઝાર,
 મધુવન પોંચ્યો પ્રેમથી, છીધો ત્યાં જઈ તપ વીચાર;
 ત્યાં જઈ માસ છીધો ઉપવાસ, બીજે માસે ફળદ્રુપાસ;
 ત્રીજે માસે છટે દીન એમ, ચોથે માસેજળનનિમ. જ. ૪૦
 નેમ ધરીને નેહથકી ભજે, ઈશ્વર અચરણ ચરણ;
 પાંચમે પ્રાણજ રૂપીયા ધરૂવજી ઉભારણા એક ચરણ.
 ચરણચતુરજીવ ચીતમાં ધર્યાં, દ્વાદશઅક્ષરમતમાં બહુઆ;
 પ્રભુદર્શનનીમતમાંઆશ, એમકરતાંઓળખ્યા અવીનાશ. ૪૧
 અવીનાશીને ઓળખીયારે, એમ ઉભો રાજના;
 પૃથ્વી લાગી ડાલવા ત્યારે ડાલ્યું ઇંદ્રાસન
 ઇંદ્ર અમર સા એઠા યયાં; વેગે કરિ વેકુંડે ગયા;

જઈ કેશવને લાગ્યાપાય, મધુવનમાં કોઈ કબરે કાય જ. ૪૨
દેવતા

કાયા કબી વંશ રાખવી એ, ઇંદ્રી મન અચેત;
અચરત એતો અતીથલું, એમ મોહ્યા અમરધરી હેત.
અમર કહે અમને બીક લાગી, રખે લીયે ઇંદ્રાસનમાગી
વીળુ

વીળુકહેસાંભળસુરપતી, રાજ્યભોગ ઇચ્છતો નથી. જ. ૪૩
નથી ઇચ્છતો સંપત્તીને કે નથી ઇચ્છતો સુખે નેહ;
અચલુધર્મી ચીતે મારાં, કાલુ અળગો ન મુજથી એહ
મુજ થકી અળગો નહિ એહ, એણે હમી છે પુરણ હેહ
સદા સંમરણ રાખેછે મારું, કહોજીએનેકમવીસાર. જ. ૪૪
વીસાયેઈ વીસરે નહી એને આપીશ અવીચળ અર્થ;
નામ નહી લેં તે તમતલું, તમે કાંય બીહોછો વ્યર્થ.
કવી.

ઇંદ્રતણી આસનાવાસના કરી, સુરસ્થાક મોકલ્યા ફરી;
ગરુડે ચઢી આલ્યા શ્રીહરી વનમાં આગ્યા વેગેકરી. જ. ૪૫
કયો નાહ જ્યારેશંખનો, ત્યારે ધ્યાનમાંથી ધરૂવ જગ્યા;
નેત્ર ભરી નીહાળીનેરે, પ્રેમશું પાયે લાગ્યા;
પ્રેમ કરિ પ્રણામ્યા નાથ, હરીયે મેલ્યા મુસ્તકહાથ.
નીર્ભળવાલી હવી પ્રકાશ, રત્નતીકરે કરબોડીદાસ. જ. ૪૬

ધ્રુવ,

દાસ ઇયાળને વીનવો તમે, સર્વ જગતના જીવ;
અઠળ તમારી ગતી છે ન્યારી, અઠળ તમારું સ્વરૂપ.
સ્વરૂપ નામ તમારાં જેઠ, ગણતાં પાર ન પામું તેઠ,
સઘળી વાતે છે તમે શ્યામ પ્રાણી માત્રકરે પરણામ જે. ૪૭
પરણામી પરમાત્મા શ્રીહરી, સારંગપાણી હોય;
અદ્વૈત શક્તી આપની તારો પાર ન બણે કોય;
પાર ન બણે કોય લગાર, હું કેમ પામીશ તારો પાર,
એવું મુણીહરખ્યાનરહર.કુંવરકાંઈએકમાગતું વર. જે. ૮૪
વર કેમ માગું વીઠણા, હું તો કરીશ તમારિસેવા;
વીણય ભોગ સંસાર છે એતો, સુપનામાં સુખ જેવાં,
સુપના જેવી કાચી કાયા, સંસારની શી ધરવી માયા;
માયામાં ન મને મેકલો, વાહીને ન કરો વેમળો. જે. ૪૯

વીણ્યુ

વેગળો વીરા કાણું ન કરું, વળી તું વહેલો આવીશ;
જે રૂળ દુર્લભ દેવને મળવું તે રૂળ તું પામીશ,
તે રૂળ તુજનેઆપુંઆજ, સંસારમાં તારી ન રહે લાજ;
લોકકહેરગ્રાણીનેમુવોસ્વજનોમાંથી પડ્યોજુજવોજે. ૫૦
પડ્યો સ્વજનથી જુજવો ત્યારે સુરતીને દુઃખ થાય;
ધેર જને વીરા તું તારી, વાટે જુવે છે માય;

માનેખાપતણાંદુઃખકાપો, ઇહાધીજઈસૈને સુખ આપો,
 મારીઆજ્ઞાપાળજઆજ, છત્રીસેહજરવરસભોગવરાજ.જ. ૫૨
 રાજ્ય ભોગવી તું આવજે, તનેમોકલીશ એક વિમાન;
 તેમાં બેસી તું આવજે, તારૂં થશે જગતમાં બહુ
 બહુ જગતમાં થશે રાય, વેગે વધશે તુજ મહીમાય;
 કવી.

આપીવચનવળ્યાગોપાળ,જમુનાજીમાંનાહુંબાળજે. ૫૨
 બાળકને મારગમાં જતાં, ઉપજ્યો મન વીચાર;
 જે ફળ દુર્લભ દેવ ગણે તે, મને મળ્યા મોરાર;
 જેમળ્યામોરારપણુદુંનહિદ્રાવ્યો, હરીમજીને માયા લાવ્યો
 આગળરૂપીજીકહેતાએમ,તમનેત્રીકમજળશે કેમ, જે. ૫૩
 મુજને ત્રીકમજી મળ્યા મેં તો બવા દીધા ફેક;
 ફરી જઈશું સંસારમાં મને, હસશે દુરીબન લોક
 લોક કહેશે એની બુદ્ધિ થોડી રત્ન આપીને લાવ્યો ઠાડી
 પણએકજશકુંભોટોલાવ્યો, હરીનાંદર્શન કરીને આવ્યો.જ.૫૪
 લોકો.

હરી દરશન કરીને આવ્યોરે, રાય તમારો તન;

રાજ

હું દુખીયાને તમે શું હસો છો રે, તમે તે સર્વે જન;
 દુખીઆને શું હસવા આવ્યાં,વને ગયા કેમ આવો પાછા

(૭૮)

વનમથે થયા સટ માસ, તે કુંવરનોશો વીધાસ જ. ૫૫

કવી

હર વિધાસ ન આંચો ત્યારે, આંચા નારદ મુન્ય;

નારદ

હરશન કરીને આંચોરે, રાય તમારો તન;

રાય તમારો તન ગણું જીવો, એકુળમાં પ્રગટ્યો છેઢીવો

કવી

વચન સુણી રીઝ્યાનર પતી, વળતી વધામણી આપી અતી. જ. ૫૬

વધામણીમાં આપ્યા રૂડા રાયે એક વળદાર;

રથે બેસીને સંચરીયાને, સાથે સુત બે નાર;

નારીને રીરે સુવર્ણ ઝારી, બેટ બહી લીધી. છે ભારી

રાય રથેથી હલયાં જ્યારે, પુત્રે પરણાવ્યા તેવારે જ. ૫૭

૬૩૫

પ્રથમ પ્રણામ અપરમાને, તેં બેટાડયા શ્રીપત્ય

સુમતી

વળતી માતા એમ બોલ્યાં, તું વાણી બોલ્યો સત્ય;

વાણી બોલ્યા તે સત્ય સહી, આપણી આજ્ઞા પુરણ થઈ

સુરતી

વીધા કું જોતી વાટ, તેં મારાં ટાળ્યો દયાટ જ. ૫૮

(૭૬)

કવી

ઉચાટ મનનો ટાળ્યો કુંવર; તેડ્યો આનંદ ભૈર;
હેતના આંસુ આવ્યાં ત્યારે; દુધની ચાલી સેર
સેર ચાલીતે કુંવરે પીધી; માતાએધણી આશીશ દીધી;

સુરતી

ધણાં વર્ષ જીવોરે તન; તમે કર્યો છે કુળ પાવન જે. ૫૯
પાવન કરીયાં કુળ આપણાં, વંશે વધાર્યો નામ;
મહીમા વધાર્યો જગતમાં, છે મજીને શ્રીરામ.

કવી.

રામ ભક્ત તડકામાં દીઠા, ઉત્તમે ત્યાં છાંયડાં દીધા;
ખાંતે બાઈનીપોતીરળી, હેતના આંસુ આવ્યાંવળી જે. ૬૦
વળી શેપાળ્યા બારણા આગળ; કેળકેરા થંભ;
અક્ષત અંકુર કુમકુમને જળ ભરી ચડાળ્યા થંભ.
કુળઉપર અક્ષત લખીયાજ, ધરવને અવીચળ હોઝેરાજ;
ઠોસદઢામાભેરીનાદ, ધરવ પધાર્યા નીજ પ્રસાદ. જે. ૬૧
પ્રાસાદ માંહી પધાર્યા ત્યારે હરખ્યો સધળો સાથ;
બાવતાં ભોજન પીરસ્યાં ત્યારે, કાઠી વીવાની વાત.
વીવા કીધો અહલ્યા સાથે પ્રેમે કરી પરણાળ્યા નાથે.
છંદ્રની કુંવરીને રાજ કુમાર, ધરવજીપરણ્યાબીજનાર ૬૨

નારી સારી રંગે રમે; સુખમાં ઠાઠે ઢંન;
રાજ્યે વળી તેને આપ્યું, પોતાનું આસન,
આસને બેઠા ધ્રુવજી બાણ, વરતાવી પોતાની આણ;
શાસ્ત્રમહાણકરાનીરધાર, વરતાવે વરણાશ્રમચાર જ. ૬૩
વણાશ્રમના ધર્મ બધાને સમજાવે સુબાણ;

ધ્રુવ.

આપ આપના ધરમ પાળીયે, જલજ્યુ' હોય નિર્વાણ
ગીર્વાણ શાસ્ત્ર બાણેરે બ્રહ્મ, આયુદ્ધ બાંધવાં ક્ષત્રીધરમ;
વૈશ્યને કરવાખેતીવેપાર, શુદ્રનેસેવાનો અધીકાર જ. ૬૪
સેવા તો સધળી વરણને, હરી ભજને નીત્ય;
વરણ ધરમ સૌ પાળીએ સાચું બોલીયે તે શુભ રીત
સાચું બોલી શંતોષ વાળીએ, મોહમાયામત્સર ટાળીએ
નકરો કુડકપટ અન્યાય, એટલીશીખામણ દેજરાય. જ. ૬૫

કવી

છત્રીસહજરવરસનહી ગયાં ત્યારે. આન્યું વીમાન વિશાળ;
વિમાને બેસીને સંચર્યા, ધ્રુવજી ગયા આકાશ.
આકાશમાં ધ્રુવ બેઠાજઈ, અવીચળપદતો પામ્યા તહીં
જ ગાયે ધ્રુવનું આખ્યાન; તેતો પામે અવીચળ સ્થાન,
જ જ વૈકુંઠરાય. ૬૬

૬૧ ધ્યાન.

સંમરી લેને શ્રીહરી, મુરખ તું સમરી લેને શ્રીહરી;
 આવો ઢાવનહિઆવે ફરી, મુરખ તું સમરી લેને શ્રીહરી,
 મનુષ્યા દેહ દુર્લભ તને આપી કૃષ્ણએ કરણા કરી;
 ધન દોલતને માલ ખજાના, બેઠો કચેરી ભરી. મુરખ.
 હજી મુરખ તને લાજ ન આવી, ખાઈશ જીતીઆ ફરી;
 તું જાણે મારી સાથે આવશે અકલ તારી ખરી. મુ.
 કળજીગમાં કારણ શીરતનતું, સેહેજે ગુણકા તરી,
 મરવાનો ભય નથીરાખતો, ડગનથી ભરતો ડરી. મુરખ.
 ચંચળ ચપળ નેત્ર તમારંને, શીરપર મુગટ ધરી;
 દયાપ્રીતમ ભજ ગોવર્ધનધર, ભવસાગર જ તરી. મુ.

૬૨ (કૃષ્ણજીના દશ અવતાર.)

કૃષ્ણ કનૈયાને જઈ મળોરે.

હરી હર્ષયાના હાર મારા બહાલા;

પહેલે રૂપે શ્રીહરીરે,

ધર્યો મચ્છા અવતાર માગ બહાલા.

શંખાસુરને મારીયોરે,

આપ્યા બ્રહ્માના વેદ મારા બહાલા.

બીજને રૂપે શ્રી હરીરે,

કૃષ્ણ.

ધાર્યો કચ્છા અવતાર મારા બહાલા,
 કચ્છે તે સાગર ડોળીઓરે,
 ચૌદ રત્ન કહાડ્યા બહાર મારા બહાલા. કૃષ્ણ.
 ત્રીજેને રૂપે શ્રી હરીરે,
 પૃથ્વી દાંતમાં ઘાલી લાવીયારે,
 ગર્હતી રસાતળ મારા બહાલા. કૃષ્ણ.
 ચોથે રૂપે શ્રી હરીરે,
 ધરયો નરસિંહ અવતાર મારા બહાલા;
 હિરણ્યાકશ્યપને મારીયોરે,
 પ્રલહાદની કીધી સહાય મારા બહાલા. કૃષ્ણ.
 પાંચમે રૂપે શ્રી હરીરે,
 ધર્યો વામન અવતાર મારા બહાલા;
 બળી પાતાળે ચાંપીઓરે,
 આપ થયા છઠીદાર મારા બહાલા. કૃષ્ણ.
 છઠેને રૂપે શ્રી હરીરે,
 ધરયો કૃષ્ણરામ અવતાર મારા બહાલા;
 કૃષ્ણરામે કૃષ્ણી દેરવિરે.
 કાપ્યા સહસ્ર અરબુનના હાથ મારા બહાલા. કૃષ્ણ.
 સાતમેને રૂપે શ્રી હરીરે,

ધરથો રામ અવતાર મારા બહાલા;

રામે તે રાવણ રાળીયોરે,

દેવોને ધીધું સુખ મારા બહાલા.

કૃષ્ણ.

આઠમેને રૂપે શ્રી હરિરે,

ધરથો કૃષ્ણ અવતાર મારા બહાલા;

કૃષ્ણે તે કંસને મારિયોરે,

આપ્તું ઉગ્રસેનને રાજ મારા બહાલા.

કૃષ્ણ.

નવમેને રૂપે શ્રી હરિરે,

ધરથો બુદ્ધ અવતાર મારા બહાલા;

દશમેને રૂપે શ્રી હરિરે,

ધરશે કલ્કી અવતાર મારા બહાલા.

કૃષ્ણ.

ઠાલીંગાને મારશેરે,

કમળા ઠેરા કંથ મારા બહાલા.

કૃષ્ણ.

૬૩

હુંતો તને વાડરે, આવીને તે શું કર્યુંરે,

હરી હીરો ખોયો, ને વોદાર્યો સંસાર

હૈયું તારું કુટ્યુંરે આંખે થયો આંધળોરે.

વિસારીને મેલ્યારે દિનદયાળ.

હુંતો

મારા સાળા મુરખરે, બુદ્ધિ તારી ક્યાં બળીરે;
માથે તો બમતો ન દીઠો કાળ,
ગપાટોને હાક્યરે, તે તો બધા ગાંમનો રે;

વિચારી ન જોયુંરે, સાર અસાર.

હું'તો.

મુનશા જનમરે મેળયો તેં ધુળમારે,

હંસા હપર ધાલી હામ;

જનુનીએ જાણ્યો ત્યારે આડો શે ન આવીયોરે,

તારી માની કુખે ન દીધો હામ.

હું'તો.

સગાં ને કુટુંબીરે; બુડાવાને સૌ મલ્યુંરે;

તરવાને ત્રીકમ નામ સંભાર;

ચટકા તને લાગે તો ઝટપટ ચેતજરે,

હવેથી તું ગાફલ ન રહીશ ગુમાર.

હું'તો.

હાપણને ડાળ્યુંરે, સ્વાર્થ સાથમારે,

પરમાર્થની ન બહી પેર;

રણછાડ કહે છે રે મુરખ ચેતજરે,

બહિ ગયો લોભે નદીની લહેર.

હું'તો.

૬૪

નહિરે વિસાઈ હરિ; અંતરમાંથી નહીરે વિસાઈ હરી;
 આડે માર્ગેજતાં નેવળતાં. અમુલખવસ્તુ જડી. અંતર.
 નદી જુમનાનાં જળ ભરવાને જતાં,
 શીરપર મટુકી ધરી. અંતર.
 પીળાં પીતામ્બર જરકસી જમા,
 દેખરી આડ કરી. અંતર.
 મોર મુગટ ને કાને કુંડળ,
 મુખપર મોરલી ધરી. અંતર.
 રાણી રૂક્ષમણીના મહેલ તજીને,
 કુખજાને રાણી કરી. અંતર.
 ખઈ મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ
 વરતો વીકલને વરી, અંતર.

૬૫

હરિગુણ ગાવોરે ગાવો, કે અવસર નહિ આવે આવો
 મનુષ્ય દેહીનો મેળાવો, હરીગુણ ગાવોરે ગાવો. ૨૬.
 કે લક્ષ્મીરાશીમાં ફરશે, ફરી ફરી અવતરશે. મરશે;
 ધોખો જનમ જનમ ધરશે, હરિગુણ ગાવોરે ગાવો.

સૌ મળી કહે માઈ માઈ, તેમાં કંઈ નથી તાઈ.
 પ્રમળળ માયાનું લાઈ, હરિ ગુણ ગાવોરે ગાવો.
 અંતે સૌ અળગું રહેશે, વાલપણે વળગ્યું રહેશે;
 મુખદુઃખ કાણુ કાને કહેશે; હરિગુણ ગાવોરે ગાવો.
 સાથામાં સાચું કરવું ધ્યાન હરિનું નીત કરવું,
 રણછોડ આ ટાણે તરવું, હરિગુણ ગાવોરે ગાવો.

૬૬

જે દુખ થાય તે જાણેરે રૂડા રામને બજતાં (૨)
 પંડ પડે તો પડવા દેજે, જીવ જાયતો જાણેરે. (૨)
 ઉચ્ચાઈથીને તણે અગ્નિ પ્રજાળે, મારમુશળ કરાખાળેરે;
 લોક નિંદે તેને નિંદવા દેજે, રાય હંડે દંડાળેરે. રૂડા.
 સાતપાંચ મળી રાંક રણછોડ, ગુણ ગોવિંદનાં ગાળેરે.

૬૭

સતગુરુ સહ ચ કરો એક વારે
 મારો છે મુરખનો અવતારે;
 પથ્થર કરતાં કઠણુ હૈયું છે માઈરે,
 તેમાં હરિનામ ન ભેદે તમાઈરે,

મારા તો મનની બાતો છે વાંછીરે,
 સતગુરુએ પથર નાખ્યા ટાંછીરે;
 ટાંછીને મારગ મોકળા કીધારે,
 સતગુરુએ મંત્ર અનોપમ દીધારે,
 આતમજ્ઞાન વિના ધર સુનુરે,
 સગપણ શોધીને કહાડળે જુનુરે;
 જીવ તું તો જાગીને જોને વિચારીરે,
 મુવા પછી મુક્તિ ક્યાં થકી માગીરે,
 એવી છે દાસ હરિની વાણીરે,
 તેને તમે રાખજો રૂઢીયામાં જાણીરે

૬૮

જણેરે ગોવીંદ રામા તમને વીસારયા,
 તમને વિસારયા તે નર ભવોભવ હાયા.
 તમને વિસારી કવણ સુખ કીધું
 અમરત ઢોળી ઝેર હળાહળ પીધું;
 તમને વીસારી અવર મન મોહું,
 દાસીને બદલે કંચન ખોયું.

જણેરે.

જણેરે;

જણેરે.

તમને વિસારી અવર રંગ રાખ્યા,

વંઝા ન રહી તેની જનુની માતા.

જલ્લેર.

તમને વિસારી નીંદ્રા ભરી સુતો;

જલ્લેર નરસૈયો તે નર મવોભવ મુવો.

જલ્લેર.

૬૯

નારાયણનું નામજ લેતાં, વારે તેને તજીએરે;

મનસા વાયા કડણા કરીને, લક્ષ્મીવરને મજીએરે. ના.

કુળને તજીએ કુટુંબને તજીએ તજીએ માને બાપરે;

ભગની સુતદારાને તજીએ, જેમ તજે કાંચળી સાપરે. ના,

પ્રથમ પીતા પ્રહલાદે તજીયો, ન તજ્યું હરીનું નામરે

બરથ ચતુર્ધને તજીજનેતા, નવ તજીઆ શ્રીરામરે. ના.

૩૫૧ પત્ની શ્રીહરીને કાજે, તજેલા બરથારરે;

તે માટે કાંઈ કુટું ન પડીયું પાયા પદારથ ચારરે. ના.

વ્રજવનીતા વીકુલને કાજે, સરવે તજીને વન આલ્યારે;

લણે નરસૈયો તે વૃંદાવનમાં, મોહન સાથે માલ્યારે. ના.

૭૦

તારી ભક્તિ બોડાણાને ભાવીરે, રણછોડ રંગીલા
 જમણા હાથમાં તુલશી વાવીરે, રણછોડ રંગીલા.
 છઠે માસે તે ઠેઠ ચડાવીરે, રણછોડ રંગીલા.
 મહા મજરો કીધો મધરાતેરે, રણછોડ રંગીલા.
 આપ આન્યા બોડાણાની સાથેરે, રણછોડ રંગીલા.
 દેશ ગુજરાત પર માયારે, રણછોડ રંગીલા
 વાલો ઉમરેઠ આવીને રહ્યોરે, રણછોડ રંગીલા
 ત્યાં તો પગલાં પુજાય છે તારારે રણછોડ રંગીલા
 સઉને દરશન થાય છે સારારે રણછોડ રંગીલા
 ત્યાં પ્રગટ પારખું કીધુંરે, રણછોડ રંગીલા,
 આખા લીંબડામાં એક ડાળ મીઠુંરે, રણછોડ રંગીલા
 કાખાને થઈ છે જણેરે, રણછોડ રંગીલા,
 કાખા ફોડેને ભગત થાય આભારે, રણછોડ રંગીલા.
 આશારામને આશરો તારોરે, રણછોડ રંગીલા.
 વાલા તારીને પાર ઉતારે, રણછોડ રંગીલા

૭૧ પરજ,

પ્રભુ વિના બીજુ કુણ તારી બેલ છેરે
 ફરિ બજે તો સુખડાની રેલ છેરે;

સગાં સંબંધી મતલબ કરાત્વાંરથીરે
 નાડી તુટે ત્યારે કાંઈ કાંઈનું નથીરે
 ગાડી રથડા વળીને હાથી ઘોડલારે;
 મેલીને મરવું રહેવું તે દહાડા થોડલારે;
 મોટા રંગના ખરેલા રૂડાં માળીઆરે
 એક દીન સુવું છે મસાણામાં અક્કળીઆરે
 ખાણ્યા ગણ્યા મરી ગયા ભોગીયારે
 રાંમના શરણુ વિના બેબેબ રાંગીયારે.
 ડાહ્યા ડાહ્યા વખણાતા જ નરો દેશમારે,
 પ્રભુ બળ્યા વિના પેઠા વંતર વેશમાં
 કાયા કામળ આતો અગત કર. રાજની રે,
 રૂઢે શીખામણુ ધરને રૂપીરાજનીરે,

૭૨

બક્તિ શીશતણું સાદુરે આગળ વસતી છે વાહું. ટક.
 એક દીવસ તો આવી બની, રાજ મોરુવજને માથે
 કાશીએ જઈને કરવત મુકાવ્યું, હરીજનને હાથેરે. બ.
 સત્યને કાળ તણે વેચાયાં; રોહીદાસ ને રાણી
 રૂપીને વારતે રાજ વેચાણા, મરવાને પાણીરે. બ.

પેશ પટોળાં પ્રેમનરિ તમે; શુરવીર થઈને આલો;
 ભોજો ભગત કહે શુર પ્રતાપે; અમરાપરમાં માલોરે ૭.

૭૩ શ્રી રાસ હુંડી.

મારી હુંડી સ્વીકારો મહારાજરે સામળા ગીરધારી,
 પ્રજા એક તમારો આધારરે સામળા ગીરધારી. ૧
 પ્રહેલાહની પત રાખવા, ધર્મ નરસીંહ રૂપ;
 થંભ થઈ વહાલો પ્રગટીયોરે,
 માર્યો હીરણ્યકશ્યપ બુપરે. ૨
 નીભાડામાંથી બળતાં ઉગાર્યાં, બીલાડી કરાં બાળ;
 દીટાડીનાં વાલે ઇડાં ઉગાર્યાં, હરીહરેતેયારખવાળરે, ૩
 નાણીઆને વીમાસણ કરી, ને કર્યો માટીનો આર;
 ખાંડણીયામાં મેલી ખાંડીયો,
 તમારી મરજી પ્રમાણે મહારાજરે. ૪
 રાણાજીએ રાડ વધારી, મીરાં કારણ મહારાજ;
 ઝેર ઘોળીને મોકલ્યાં તમે, ઝેગના બલુનહારરે. ૫
 ગંગેવ કેરે કારણે, ચક્રર ધરીયો હાથ;
 શુધ્ધવાને કારણે તમે, તેજમાં થયા તતકાળરે, ૬

શીખીરાજની માટી ઇથે તોળાણી, ખાલી કર્યા સરીર;
ધર્મ કેરુ કરણે તમે તોલવા કારણુ મહારાજરે.

સાડાવણસે ખોરડા નાગરનાં. જુનાગઢ મે.જર;
તેમાં નથી મારે નોતર મને નાતેદીધો તીરસ્કારરે. શા. ૮
ઝુંપડી તારા સેવકની જમવાં નથી જર;
બેટી બેટા તો વળાવીયાં હવે;

વળાવી છે ધરની નારરે- શા. ૯

ગરથ તો ગોપીચંતું તુલસી હેમનોહાર;

સાચું ધરણું મારે સામગી મારી,

ઢોલત છે ઝાઝને પખાજરે. શા. ૧૦

હું નથી મોટો લખપતી, હું નથી શેઠ સાહુકાર;

નરસીમહેતાની વીનતીહું તો, નાગરમાંધું કંગાલરે. શા. ૧૧

શેઠ તો દ્વારકાંપુરી, સામળશાહ જનું નામ;

હુંડીલેજોહાથમાંમોહન, કરજોપછી બીજુ કામરે .શા. ૧૨

તીરથવાસી ગામમાં ફરે, પુછેનામ ને ઠામ;

ગલીએ ગલીએ ફરી વળ્યાં અહીં, ‡

નથી સામળશાહનું નામરે. શા. ૧૩

ધુતારે ધુત વીધા કરી, અમને કહેતું બધું ગામ;

કગારે કરી ઠેકડી અમારે, પુર્વ જન્મનાં પાપરે, શા. ૧૪

તીરથવાસી ગામમાં ફરી નીકળ્યા ઝાંપા બહાર;
 ત્યારે રૂપીલીધું વાલે વણીકનું, વાલો ત્યારે થયા તૈયારરે.
 કાને કુંડળ જળહળે, એના તેજનો નહી પાર;
 બહિ બાબુખંધ બેરખા, હરીને હૈયેછે હેમનો હારરે. ૧૧
 હુંડી લાવો હજુરમાં, સામળશા માફ નામ;
 હમેશાં લખજો હુંડીયું કહેજો, વાણોતર સરખું કામરે. ૧૭
 હુંડી હાથે હાથ આપી વાલે, પુરી હૃદય્યાની હામ;
 નરસીમહેતાનો સ્વામી સામળો વાલેનવખંડમાં રાખ્યું નામ,
 મારી હુંડી સ્વીકારો મહારાજરે સામળા ગીરધારી;
 માથે ધણી ધારયો ધીરતારરે સામળા ગીરધારી,
 મને કાઈની નથી પરવારે, સામળા ગીરધારી;
 સામળીયા જવો સરહારરે, સામળા ગીરધારી. ૧૮

પ્રાતઃ પ્રભુ પ્રાર્થના.

૭૪ રાગ વેરાવળ.

પઢારે પોપટ રાજરામ નામ, સતી સીતા પઢાવે;
 પાસે ખંધાવી પાંજર, હીરા રતને જડાવે. પઢારે. ૧
 પોપટ તારા કારણે, લીલા વાંસ વઢાવું;
 તેનું રે વઢાવું પોપટ પાંજર, હીરા રતને જડાવું. પઢારે. ૨

પોપટ તારે કારણે, શી શી રસોઈ રંધાવું;
 સાકરનાં કરી ચુરમાં, ઉપર ધી પીરસાવું. પટોરે. ૩
 પાંખ પીળીને પગ પાંદુરા, ઢાટે કાંઠલો કાળો;
 નરસૈના સ્વામીને ભજે, રાગ તાણી રૂપાળો. પટોરે. ૪

૭૫ રાગ વેરાવળ.

ઢાણુ એ સમાના કામની, દત્ત કૃણીએલ રામા;
 દ્રોપદીની લજ્જા રાખવા, હરી ઉભા છે સામા. ઢાણુ. ૧
 વાલોજી ગયાતારે વાડીયે, સર્વે સુંદરી સાથે;
 શેલડીનો સ્કંઠો છાલતાં, છરી બેઠી છે હાથે. ઢાણુ. ૨
 માનીતી મંદિર પધારીયાં, ચીંથરડું રે લેવા;
 દ્રોપદીએ ચીર, વધેરીયાં, હરિને પાટારે દેવા. ઢાણુ. ૩
 ત્રીકમે તેના તાંતણા, લખી રાખ્યા છે લેખે;
 નવસેનવાણુ ચીર પુરીયાં, સધળી સમારે દેખે. ઢાણુ. ૪
 ગરૂડે ચઢીને ગોવીંદ આવીયા, આગ્યા અંતરબમી;
 ભક્ત ઉદ્ધારણુ બુધરો મેતા નરસંઘનો સ્વામી. ઢાણુ. ૫

૭૬ વેરાવળ.

આવો અમારે દેશડે, મીઠા મેહન માવા

- ઠહી ધુધને ઘત ધણું, ખીરમાં ખાંડ ખાવા. આવો. ૧
- રસોઈ કરી ખાત ખાતની કાન તમારે કાજે;
- પ્રીતમ પ્રીતે પધારીએ, કૃપા કરીને આજે. આવો. ૨
- ગંગાજળ મેં તો ગરમ કર્યું, નાથ તમારે નાવા;
- આપું પીતાંબર પહેરવા, ચાલો પ્રસાદ પાવા. આવો. ૩
- અરજ સુણી અલબેલડો, પ્રેમે આવ્યા છે ધાઈ;
- ગોપીઓ દુખી ઘેલી થઈ, અતી મન હરખાઈ. આવો. ૪
- ભાવથી ભોજન જમાડી, બીડી પાનની ઢીંધી;
- ઘણા દીવસની ગોઠડી, કાન આંગળ કીધી આવો. ૫
- પ્રેમની સાંકળે ખાંધીયા, હવે નહીં દેહ જવા;
- નરસૈના સ્વામી શામળા, ચાલો ગોકુળ ગાવા. આવો. ૬

૭૭

- નારાયણ નામ લેને તું પ્રાણીરે,
 બદ્રીનાથ પ્રગટયા બુગ જણી. ટેક.
- ગર્જ વાસે રક્ષા કીધી તારીરે,
 લીધો જઠરા અગ્નિથી હગારી;
- તેને કેમ ખેલ્યો છે. વિસારી. નારાયણ
- તર કેહ દીધો તુને નાથેરે,

ધન હોય તો વાવર તારે હાથેર.

પડયું રહેશે ઢાડી નાવે સાથે.

નારાયણ૦

વણુ સમજે કહે માઈ માઈરે,

ધન કાજ કરે તમ ખાઈરે;

તારે હાથે નથી ધન તાર.

નારાયણ૦

મિથ્યા મુખમાં તે શું લપટાણુરે,

લોક લાજે ગળે દીધો પાણુરે;

જય છે ત્રણાના પુરમાં તણાણુ.

નારાયણ૦

કાયા માયા એ રીત કાચીરે,

તેમાં રંગમાં શું રહ્યો રાચીરે;

બ્રહ્માનંદ કહે વાત સાચી.

નારાયણ૦

૭૮

વૈકુંઠ માઈ હુંકડું, હરિજનને મન હળુર;

હુરીજનથી દર વસે છે, પ્રેમી જનને ઉર.

વૈકુંઠ.

કામ ક્રોધ લોભજ કહીએ, તેનાં ઉખેડોને મુળ;

મોહમાયાને મમતા કહીએ, તેનું કાઢો શુળ.

વૈકુંઠ.

પાવ દેખીને પોષીએ, ભુખ્યાને આપીએ અન્ન;

કૂડી સાખો નવ પુરીએ; પરહરીએ પરધન.

વૈકુંઠ.

ચિત ચોરી ના રાખીએ, મારીને રાખીએ મન;
 બણે નરસૈયેવૈશ્રવ કહીયે, હરીને વહાલા હરિજન. વૈકુંઠ.

૭૯

ઓ રાણાજી જીવનો સંગાથી, હરિવળ મરે કોઈ નથીર,
 મારે પ્રભુભજવાની હામ મારે હરિભજવાની હામરે. ઓ.
 ઓ રાણાજી એકરે ગાયોનાં દો દો માટલાં ર;
 તેમના જુદા જુદા લેખ (ર) એકરે શીવધેર પોઠીયોર,
 બીજે ધાંચીડાને ઘેર, દો રાણાજી જીવનો સંગાથી;
 ઓ રાણાજી એકરે માટીનાં દો દો માટલાં ર.
 હારે તેમના જુદાજુદાલેખ(ર) એકરે માટલાં જશોદામાતનુંરે
 બીજું કલાલને ઘેરરે, દો રાણાજી જીવનો સંગાથી.
 ઓ રાણાજી એકરે વેલાનાં દો દો તુમડારે;
 હારેતેમનાજુદાજુદાલેખ(ર) એકરે તુમડું સાધુસંગમારેજી,
 બીજું રાવળીયાને ઘેરરે દો રાણાજી જીવના સંગાથી
 ઓ રાણાજી એકરે માતાના દો દો બેટડારેજી.
 તેમના જુદાજુદા લેખ (ર) એકરેબેટો ચોરાશી ધુણીએરેજી,
 બીજેતે લખચોરાશીમાઘરે, દોરાણાજી જીવનો સંગાથી.
 ઓ રાણાજી એકરે વાંસની દો દો વાંસળીરેજી.

તેમના બુદ્ધાબુદ્ધલેખ (૨) એકરેવાંસળી જશોદા માતનીરૂ,
ખીજ વાહીકાને ઘેરરે હો રાણાજી. જીવનો સંગાથી.

આ રાણાજી રોહીદાસની ચેલી મીરાં બોલીયારેજી,

હારે ઠેમરે કરવો સાધુસંગ (૨) ગામળીયામાધુનાસંગમારેજી
જથી ચહે ચાગણો રંગરે મે રાણાજી જાનાં સંગાથી હરિ
ગીના ઠેમર નથીરે.

૧૦૮૦

કુકુકો.

જવાયા છંદ.

કક્કા કર સદગુરનો સંગ, રૂદે કમળમાં લાગે રંગ;

અંતરમાં વ્યજવાણું થાય, આયા મનથી દુર પગાય;

લિંગ વાસના દોચે જંગ, કક્કા કર સદગુરનો સંગ. ૧

ખખખા ખરેખરી છે વાત, તે શ્રીમુખે કહી સાક્ષાત.

જ્ઞાની મુની જોગી જતી, ગુરુ કિરપા વણુ સિદ્ધિ નથી;

જન્મ મરણની મટશેવાત, ખખખા ખરેખરી છે વાત. ૨

ગગ્ગા ગુરુની સેવા કરો, પરનિંતા પરધન હરો;

પ્રપંચ તે પડવાનો ઠાન, સાચે રાચે સીતારામ;

એ શીખામણ ચીતમાં ધરા, ગગ્ગા ગુરુની સેવા કરો. ૩

ધધ્વા ધણું કહે થું થાય, જન તરવાનાં એ ઉપાય;
 સમજીને સંસય ટાળવા, બાહ્યર હીતર હરિ ભાળવા;
 જોતાં જીવ દશાતા બય, ધધ્વા ધણું કહે થું થાય. ૪
 નજા નિર્મળ તની દશા, જન હરિ રૂઢીયામાં વસ્યા;
 પોતાના આગુણને હણું, પત્ના તો રૂઢીયે નવ ગણું;
 ઠાના ઠોષ ન દેખે કથા, નજા નિર્મળ તેની દશા. ૫
 ચચ્યા ચિત્તમાં ચેતી લે, માયે મરણ તણો છે ભે;
 કાયા ઉપર તાઠે કાળ, મોહ પારધીએ માંડી બળ;
 તેમાં હરી રાખે તો રહે, ચચ્યા ચિત્તમાં ચેતી લે. ૬
 છચ્છ છે માયા ગુણમયી, જળવંતી પણ દીસે નહિ;
 દાનવ માનવ ન દેવતા, આધીન ગઈ શોએ સેવતા;
 હરિજન આગે હારી રહી, છચ્છ છે માયા ગુણમયી. ૭
 જજજ વિરલા જણું ભેદ, માયા પ્રપંચ ત્રિવિ નિષેવ;
 તે માયાનું તજવું માન, માયાપતી બજવા ભગવાન;
 અંતરમાં ઉપજે તવેદ, જજજ વિરલા જણું ભેદ. ૮
 ઝઝા ઝાંખી જોને જહ, વણ વાદળ જપા વરસે મેહ;
 વિના સરેવર અંબુજસાર, વિના સમર ઉંડે થુંબર;
 વિના અર્ધ અજવાણું જહ, ઝઝા ઝાંખી જોને તેહ. ૯
 નન્ના નામ નાવ છે સાર, જ એસે તે ઉતરે પાર;
 કાળ કર્મ નહિ લાગે લેશ, આનંદી હરિનો દેશ;

- તે પદને પામે નિરધાર, નન્ના નામ નાવ છે સાર. ૧૦
- ટકા ટેક જનમનો ટળે, અંતરજામી ઘટમાં મળે;
નાના મોટા હરીના ઘાટ, કાંઈ સુકમ ને કાંઈ વૈરાટ;
હરીને ભજતા હું પદ ગળે, ટકા ટેક જનમનો ટળે. ૧૧
- ઠહા ઠેકાણું છે ઠીક, જ્યાં ન મળે બીજાની બીક;
નિર્ભય નારાયણનો વાસ, પ્રેમ ધરીને રાખે પાસ;
સમજી માની લેને શીખ, ઠહા ઠેકાણું છે ઠીક. ૧૨
- ડહા ડહાપણ મુકી દે, સદગુણને ચરણે જઈ રહે;
વચન તણો રાખી વિનાસ, કુકલ્પનાનો કરજ નાશ;
ઉપાધીથી અળગો રહે, ડહા ડહાપણ મુકી દે. ૧૩
- ઢહા ઢોલ વગાડી કહ્યું, રૂડા પુરુષને રૂઢીયે રહ્યું;
સમજ્યા તેણે લીધો સાર, ગાફલ નર તો ખાશે માર;
જેવામાં જોખન તો ગયું, ઢહા ઢોલ વગાડી કહ્યું. ૧૪
- રેણા રણ ચોરાશી તણું, તેનું વ્યાજ વધે છે ઘણું;
દાણીગરમાં ડુલ્લી ગયો, દેનાળું કાઢીને રહ્યો;
જમકિંકર કરશે તાપણું, રેણા રણ ચોરાશી તણું; ૧૫
- તત્તા તાડું આપ તપાસ, ક્યાંથી આવ્યો ક્યાં તું જાય;
ખેપ કરીને ખોળી કાઢ, હરિદ્ દોય તો લાગે હાડ;
મુરખના મનમાં નહીં ત્રાસ, તત્તાતાડું આપ તપાસ. ૧૬
- થથ્થા સ્થિરતો રહેવું નથી, ઠાણ રંક ઠાણ પ્રથવીપતી;

આજઠાલમાં જવું સહી, કાઠી ઉપાયે રહેવું નહી,
ભાનધરી ભજકમળાપતી, થથા સ્થિરતો રહેવું નથી. ૧૭

દદા દેહ દેવળમાં દેવ, સેવક થઇને કરને સેવ;
પ્રેમ પુષ્પને અંદનહાર, જ્ઞાનદીપક ઘટમાં અજવાળ,
અંતરનો ટાળે અહમેત, દદા દેહ દેવળમાં દેવ. ૧૮

ધધ્વા ધરજે ધારણુ ધીર, વાય કાચ વશ રાખે વીર;
શમ્ભુ તણી મહજે સમશેર, શત્રુ દળમાં પાડે ભેળ;
સદગુરુ અખતર પહેરશરીર, ધધ્વા ધારણુ ધરજે ધીર. ૧૯

નન્ના નિસાંત ગુરતું છેય, ધીરવીર પગ રોપી રેય;
કાયર નરતું નહિ ત્યાં કામ, શુરવિરનો સાચો સંગ્રામ;
જીત્યા નિર્ગુણ જગમાંજય, નન્ના નિશાન ગુરતું છેય. ૨૦

• પપ્પા પુરાણી જે પ્રીત, મેર અળે પણ ન અળે ગિત;
ધ્રુવની પેરે અવિયળ રહે, સ્તુતીનિંદને સુખદુઃખ સહે;
નારાયણને નીરખે નીત, પપ્પા પુરાણી જે પ્રીત. ૨૧

ફક્કા ફોગટ તે કોણુ ફરે; સચેત થઈ હરી સ્મરણુ કરે;
જનમમરણુમાં આવે નહિ, જેતું મન વશીયું હરીમહી;
જઠરા વાસ ન નિશ્ચે કરે, ફક્કા ફોગટ તે કોણુ ફરે. ૨૨

ભક્ષા ભજનથકી ભયટળે, નિશ્ચય કાળ કરાળ ન ગળે;
ભેખ ધરે જે સીદ્ધિ થાય, ભાંડ ભવાયા વઘકુંઠ જાય;

- જેવો ભાવ તેવા હરીમણે, મમ્મા મનનથકી ભયટણે. ૨૩
- મમ્મા માયા મનની બણ, માઈં તાઈં ખેંચાતાણુ;
સગળે સખ્યાં આતમરામ, સાંધા વાંધા મનતું કામ;
મ : મ હરી ચરણે બાણ, મમ્મા માયા મનની બણ. ૨૪
- જન્મ જીવપણું જહને, સંશય શોક સદા તેહને;
આતમયુદ્ધ ન ઉપજે કદા, આશા ત્રણાંને આપદા,
દેહ દરશી દેખે દેહને, જન્મ જીવપણું જહને. ૨૫
- રેરા રામ ભજનમાં રહે, બીજું બહુતું યુદ્ધી દે,
વળાં શીદ વહે છે વાદ, નીર વલોવે ન આવે સ્વાદ;
હરીતું હારદ હેતે ગ્રહે, રેરા રામ ભજનમાં રહે. ૨૬
- લક્ષ્મી લે તુ આતમ લાવ, ફરી ફરી નહી આવે દાવ;
જીતી બાજી હારીશ નહિ, સમજીને શીખામણ કહી;
હવે ન યુદ્ધીય આંચો દાવ, લક્ષ્મી લે તું આતમલાવ. ૨૭
- વગ્વા વેદ વચન નીરધાર, જે પ્રીછે તે પામે પાર;
ઉંચનીચનો અતર નથી, સમજ્યા તે પામ્યા સદગતી,
સંશય શોક તજજે અહંકાર, વગ્વા વેઃવચન નીરધાર. ૨૮
- સરથ સાધન સરવે થયું, જેતું ચીત હરી ચરણે રહ્યું;
હરતાં ફરતાં હરીતું ધ્યાન, તપ તીરથ તેને બહુ દાન,
ઠાટી વીધત બપ હરકૃત ગયું, સરથા સાવન સરવે થયું. ૨૯

ખખખા ખાંડનાં બીખાં બરે, કોયલ કાગડો કુંજર કરે;
 મીનમગર ખહુ જળયર જા, જેવું બીખું તેવી જાત,
 મીસરી જોતાં તો મન કરે; ખખખા ખાંડનાં બીખાં બરે. ૩૦
 સરસા સવળે સુંદરશ્યામ, હરી વીના નહીં ઠાલો ઠામ;
 અનેક રૂપે એનાં નામ, આદે અને એકજ રામ;
 જો સમજે તો પુરણકામ, સરસા સવળે સુંદરશ્યામ. ૩૧
 હહા હરી જાણો બરપુર, દોષ કર્મ તો રહેશે દુર;
 રવિ જે રજની નહીં ઠા કાળ, તેમ આત્મા પુરણ ભાળ,
 નિર્મળ નયણે નીરજો તુર, હહા હરી જાણો બરપુર. ૩૨
 સર્વ અક્ષર સંપૂર્ણ થયા, હરી ગુરુ સંતે ક્રીધી દયા;
 અક્ષર અક્ષર આતમબોધ; જો સમજે તો ટળે વીરોધ,
 સંવત અઢાર બત્રાશી સાલ, ચૈતરસુદ સાતમ સોમવાર. ૩૩
 સંઘેસર સાધુનું ધામ, ઠાકોર કુંજબીહારી નામ;
 પ્રીતમ પ્રેમે અક્ષર કહ્યા, હરી ગુરુ સંતે ક્રીધી દયા.

પદ ૮૧

ઉપદેશ.

દેહ મનુષ્ય ધરી, હરી ના જાણ્યા તેણે સરવસ જોયું;
 માજાવાલાજી, મહામણી સુઠીને પથથર ચીત પરાયું. દેહ.

તેં અમરત ટોળી વિષ પીધું, તેં હાથે કામ કુકું ધીધું;
તેં મિથ્યા માતને દુઃખ દીધું. દેહ૦

તને બળવીઓ જઠરામાંહી, તારૂં રક્ષણ કર્યું પ્રભુએ ત્યાંહી;
તે જાન તને સ્વપ્તે નહી. દેહ૦

જગપતીને નવ જોયો, કલ્પવૃક્ષ તજી બાવળ જોયો;
તેં ઉત્તમ જન્મ એજ જોયો. દેહ૦

એનીદેહ અશુદ્ધ અશુદ્ધ વાણી, જણે પ્રીત પ્રભુ શું નવઆણી;
એ અધમ જાત પામર પ્રાણી. દેહ૦

એને કૃતધ્ની સરખા કહીએ તેની સંગે તે સરખા થઇએ,
કહે પ્રીતમ એથી અળગા રહિએ. દેહ૦

પદ ૮૨

હરી ભજન કરો, ભય ભાગે જમ-દુતનો ભક્તિ ભાવે;
અંતકાળ સમે, હરિનું બાનું હોય ત્યાં જમ શીદ આવે, ટેક.

જને તીલક છાપ તુલસી માળા,

જને મુખડે ગોવીંદ ગોપાળા;

તેને શુરે કરે જમડા કાળા. ૧

એવો ભજન તણો પ્રતાપ છે,

તેને લખ ચોરાશી માફ છે. ૨

એવું નીર્ભય નારાયણનું ખાનું,
 તેનું ખેળે ન રવીનંદન પાનું. ૩
 પ્રાણી માફં માફં મીથ્યા ન કરવું,
 એક ધ્યાન હરિનું નીત્ય ધરવું;
 કહે પ્રીતમ ભવસાગર તરવું. ૪

પદ ૮૩

રાજ્યો.

જગો જગો જીવ લાડકારે, તમને દેહં છું શીખ;
 કહ્યા પ્રમાણે જો ચાલશે, ત્યારે તમને છે ઠીક;
 રામ રટોને કોઈ રંગમાં, ટેક.

લક્ષ ચોરાશી વાટમારે ધર્યાં બહુ અવતાર;
 મનખો મળ્યો ધણી મહેનતે, નથી વારંવાર. ૧
 કોઈ આગળ કોઈ પાછળ રે, જીવું જીવું જરૂર;
 રહું નથી ને રહેશે નહીં, રાય રાણાને સુર. ૨
 નિવૃત્તી કહે છે નાથનેરે, નહીં માનો મારી વાત;
 પડશે પ્રવૃત્તિના પાસમાં, પછે પછાડશે હાથ. ૩
 ન્હોય કુટુંબ એ તાહરે. રટો રામ મુઠ્ઠી રાજ;
 રણ સંબંધે આવી મળ્યું, લેણા દેણાને કાજ. ૪

નહાય તરૂણી એ તાહરીરે, હાંખે સ્વલ્પનું સુખ;	
વીઠાર તે યદી વાધશે, પછી હાલાનળ દુઃખ.	૫
પુત્રને પેટ પીતા અવતરે, પીતાને પેટ પુત્ર;	
અદ્ભુત ખેલ રામનો, એમ આદ્યું ધરસુત.	૬
પાળી પોષાને મોઢા કરેરે, જીવને આણીને સોષ;	
તે પુત્ર સુખ મેલે દેવતા, જુઓ ગુણના ભાઈ દોષ.	૭
છળ પાંદે હાં એક એકધારે, એવો માયાનો ઘોળ;	
અન્યા નાનું તમણી કહ્યું માટ જય ધરખોળ.	૮
કાળા ખતપોટા નીરનોરે, કુલ્યો કુટીને જય;	
ગુર ચરનુ પ્રતાપથી, તરભેરામ જથ ગાય.	૯

પદ ૮૪

રાજ્યો.

જુઓને નીર ઝાકળ તણુરે, દેખે છે સહ લોક;	
પળ પછી કાંઈ ના મળે, એમ જોખન છે ફોક;	
રામ રટાને કાઠ રંગમાં. રેક.	
નીવૃત્તી રાણી એમ ખોલીયારે, મને નાથની છે ભાળ;	
કહ્યું કરો તમે કંઈજી, ફરી તહી આવે તાલ.	૧
નાટક વીરનુએ રચ્યું જ્યારનુરે, ચીતર્યા ચૌદ માળ;	
અથડાયો છે જીવ ત્યારનો, વેઠ્યા કાટીક કાળ.	૨

સતીતણું કહ્યું સાંભળીરે, લાગ્યો રામનો રંગ;
 હથકા નીવૃત્તીનો વહી ગયો, પછી પ્રવૃત્તીનો સંગ. ૩
 સંતાન થયાં નીવૃત્તીને, પ્રાણ પુરુષનો સંગ;
 ધર્મ સંતોષ વડા ઠીકરા. જોનો અદ્ભુત રંગ. ૪
 ચાંતી સંતોષની નાર છેરે, હયા ધર્મને શરણ;
 વિવેક વૈરાગ્ય વીચારજી, પુછેવાળના છે ત્રણ. ૫
 જ્ઞાન વહુ છે વૈરાગનાંરે, કાના વીવેકની નાર;
 અકલ વહુ છે વિચારનાં, એક સુરતી કુમાર. ૬
 એ તો પરવાર નિવૃત્તીનારે, સંકેતમાં કહેવાય;
 ગુરુ ચરણ પ્રતાપથી, નરભેરામ જશ ગાય. ૭

પદ ૮૫ રાજ્યો.

પ્રવૃત્તી રાણી પછે થોલીયાંરે, નહાય તમારા ઢંગ;
 હથારત થશે તમ તણી, નવ કરો એનો સંગ,
 રામ રટોને કાઠે રંગમાં. ટેક.
 નવ કરો કહ્યું શોક્યનુંરે, તમને હઈ છું શીખ;
 જોગી કર્યાની આશા એહને, કંઈને મંગાવી બીજ. ૧
 અકબરચાહને એ મળીરે, કરી મુક્યો દુષ્ટીર;
 દુકકા માગતો તેને કર્યો, હિતાર્યુ માપ નીર. ૨

વાણી મધુરી મુખ ઓચરીરે, દાખ્યું સ્વપતું મુખ;	
રણતાંખપતાં ઢીન વહી ગયા, પછી વળી ગયું મુખ.	૩
શ્વેત કેશો ત્વચા લડખડીરે, આંખ્યાં નેતરે બેતાળ;	
હંતપુરી તો ઉજડ થઈ, આંખો દુકડો કાળ.	૪
લોભ પ્રવ્રતીનો દીકરોરે, જની લાલચ નાર;	
ક્રોધની અરીશા કામની, ત્રણા એક કુમાર.	૫
જમને મારૂં ઝાડો થાય છે રૂ, આંખ્યા આગળ કર્મ;	
કઠિા ચોખ્ખાળો બીજો કહે, કોઈ જણે નહિ મર્મ.	૬
જમને મારે આંસુડાં પડેરે, દેખી વહાલાને રાય;	
ઝડ વાગી છે માંહે જમની, તે તો જણે નહિ કાય.	૭
સાથ પ્રવ્રતીનો સહુ ગયોરે, આવી નિવૃત્તી નામ;	
ગુરના ચર્ણ પ્રતાપથી રટા નરભા શ્રી રામ.	૮

૫૬ ૮૬ રંજીતો.

જીવ ગયે સુનું સહ થયુંરે, કાયા નય સુનકાર;
 દશ દરવાજ બંધ થયા, તુટયા શ્વાસના તાર;
 રામ રટાને કોઈ રંગમાં. ટેક.

બુવા જીવને રોતુ નથીરે, રડે સ્વાર્થ સગાઈ;
 પોતપોતાનું સર્વે રડે પ્રગટ આપુછું ગાઈ. ૧

રડે તરૂણી કેવું કહીરે, છુટા મુઠીને કેસ;
 ગયું મણીતળ માહરું, જાણિને બાળે વેશ. ૨
 સાસરવેલી શું કહી રડેરે, પુત્રી સુખ વહુ પેર;
 હાલે અમો તો શું કરું. પરણ્યાએ કયો કેર. ૩
 આથને માટે બંધવોરે; ભુજ લેલાટ લગાઈ;
 રણમાં મુકયો મને એકલો, તને ઘટે નહી ભાઈ. ૪
 માતપીતા કેવું રડેરે, પાળે ઘડપણ માર,
 પુત્રી ભગની કેવું રડે, સામરવાસાને સાર. ૫
 પુત્ર માબાપને કશું રડે, નથી દામ રતી રેખ;
 દીવસ પાણી ધશે શાવટે નથી આરા રહયો એક. ૬
 જમશે કે શહેશે ભુખનેરે, જમશે જમનો માર;
 તેમાંનું કાચ કહેતું નથી, માટે બુઠો પોકાર. ૭
 સ્વાર્થે સર્વે જીવને રડેરે, વળી કાંઈ લોક ચાર;
 જન નરમા રટો રામને, નહી તો ખોશો પેંજર. ૮

પદ ૮૭

રાજ્યો.

કડીયા સુતાર સલાટનેરે, ધણે દાખ્યો દામ;
 ગગનમાં મહેલ ગાજી રહ્યા, રટયા નહી કદી રામ,
 રામ રટાને કોઈ રંગમાં. ૨૬.

- મોહોલ કરાવ્યા મોકળારે, બહુ ખાત્યોનો હામ;
 ઝાચીંતા ઉઠીને ચાલીયા નથી ગંદાચી કાંઈ હામ.
 આવો હીંચોળાખાટ હીંચીએરે, રવી ઉગમતે બાણ. ૨
- બચકે બનાતો બાંધી રહીરે, ઘણો ઝાઢયાનો પ્રેમ;
 ઘેડયો તેની બાગી નથી, રહી એમની એમ. ૩
- ચાલો લીધી છે મોઢા મુલનીરે, લીલા પીળા છે રંગ,
 ઝાઢી પહેરી નથી નીસયા નથી અરકાડી અંગ. ૪
- સ્વામી તમે છે ભુખાળવારે, બાણું તમારી વાત,
 વહાણું વાયાની વેળા માગતા, દુધ સાકરને ભાત. ૫
- ચાર દીવસ જતા જતારે, ખાવા ગમતા સાથ;
 લાંબે પંથે તમે ચાલીયા, કાંઈએ બાંધ્યું નહી સાથ. ૬
- ધન ધરમીમાં ધાડ્યાં રહ્યાં, સાથે લીધું ન કાંગ;
 તે ધનને ક્યારે કાઢશે, તમે ત્યાંહાં અમે આંહય. ૭
- તડકે તમે નથી નીસર્યારે, ઘણું જામળ મુખ.
 સાસણીએ જમડા ચુંટશે કમ વેડશે દુખ. ૮
- ચાર વહુઓને ચાર દીકરાં, તમે ચરણમાં શીથ;
 શા માટે મુખ નથી બોલતા, એવડી શી છે રીસ. ૯
- ઝાચીંતા ઉઠીને ચાલીયારે, તેનો શો કહું વીવેક;
 બીડી આપુ મારી હાથની, લેતા જઓને એક. ૧૦

જોતજોતામાં ચાલી ગયારે, કંઈ બાપના બાપ;
જીવની સાથે એ સંચરે, એક પુન્યને પાપ. ૧૧

ઝુડ છોટાલાલ પ્રતાપથીરે, જગી નરભા તું જોય;
લેણ દેણે આવી મળ્યું, નથી કેતું હવે કાચ. ૧૨

૫૬ ૮૮

(નાથ કેસે ગજંકો બંધે છોડાયો)—એ રાગ.

નાથ તુમ જાનત હો સખ ઘટકી,
મીરાં ભક્તી કરે પરગટકી;

નાથ તુમ જાનત હો સખ૦ ટેક.

ધ્યાન ધરી મીરાં ફેર સમર લો,
સેવા કરે રઘુવરકી;

સાલીંગરામકુ તુલશી ચડાવત,

બાલો તીલક બીચ ટપકી.

નાથ તુમ૦ ૧

કૃષ્ણ મંદીરમાં મીરાંબાઈ નાચત,

તાલ મરદંગ લાગે ચટકી;

ફૂલ ઝુમ પાચે ધુધર બાજત;

લાજ ખોલો ધુંધટકી.

નાથ તુમ૦ ૨

વીખના ધ્યાલા રાણાજીએ બેઝ્યા.

સાધુ સંગાથે મીરાં અટકી;
 કરી ચરણાન્નત પી ગયાં મીરાં,
 વીથે બની અમરતકી, નાથ તુમ૦ ૩
 ધરકી નીકળી ચાલીરે ઢહારે,
 શીરપર ગાગર મટકી;
 બાઈ મીરાં કાંદે પ્રભુ ગીરધર નાગર,
 જસી દોરી ખેલત નટકી. નાથ તુમ૦ ૪

૫૮ ૮૯

રણછોડજીની તીથિયો.

સખી પડવે પુરણુ પ્રજ્ઞ, જે કાઈ જાણેરે,
 રૂડો રણછોડજીનો ધર્મ, વેદ વખાણેરે,
 સખી બીજે બોલાણોજી બોલ્યા એવારે;
 રાખશે તો રહેશે તોલ ઉપજે એવારે.
 સખી ત્રીજે તુલસીનાં વન પ્રભુને પ્યારાં રે;
 હાથમાં વાવે હરીના જન, શોભે સારાં રે.
 સખી ચોથે ચાલ્યા જાય, વસમી વાટેરે;
 રૂઢીયામાં રણછોડરાય, મળવા માટે રે.
 સખી પાંચમે પળીયા પંથ તડકા તનમાં રે;

સેવા કરે હરીના જન, મારા મનમાં રે.
 સખી છઠે છાપાં અંગ, ધણિનાં ધરીયાં રે;
 રાખો રૂઢીયા સાથે રંગ, હવે મન હરીયાં રે.
 સખી સાતમે સુંદર સ્યામ, મોહન મળીયા રે;
 હુંતો આવીશ તમારે ગામ, ફેરા ફળીયા રે.
 સખી આઠમ જોડી વહેલ, બળવંત બેઠા રે;
 પુરવ દેશમાં કરી મહેર, પંથમાં પેઠા રે.
 સખી નોમે નમવા જાય, આણી રાખે રે;
 સેવક સુતા સાંગીમાંય, હરી રથ હાકે રે;
 સખી દશમે આળ્યા ઠાકાર, હરજી રસીયા રે.
 તે ઠંકાણે ઠાકાર, બહાલો મારો વસીયા રે;
 સખી એકાદશીના દન, ગુગળી ઘેરયા રે;
 મધરાતે આળ્યા મહારાજ હેરણ હેર્યા રે.
 સખી બારસે બાંધ્યા છે બંધ, શેવકથી છાના રે;
 સોનું તો સવા વાલ પુંજીમાં પામ્યા રે.
 સખી તેરશે ગુગળી ઘેર, પાછા ફળીઆ રે;
 મધરાતે આળ્યા મહારાજ, કારજ સરીયાં રે.
 સખી ચૌદશે ચરણામૃત પ્રેમે પીવાં રે;
 હરી કટણ થયા નંદલાલ સંદેશા ન કીધા રે.

સખી પુતમે પુંજ થાય, શોભા સારી રે;
દરશન કરવાને જાય, નર ને નારી રે.
સખી પંદર તથો સાત વાર, જ ઠાઠે આશે રે;
તેને મળશે દવારકાંનો નાથ, વૈકુંઠ જશે રે.

પદ ૬૦

જે રણછોડરાયા જે રણછોડરાયા
આરતીપીજે મહારાજની, લોખે નર માયા. જ૦ ૧
મોરમુગટ શીરછત્રપીરાજ, મણીમાણિક ચળજને મણી;
પુષ્પ મુગતાના તોરા, ચરણ સુધી લટકે. જ૦
પાધ કસુંખી ઝીણા સરખંધ, છોગાં બહુ ધરીયાં; (૨)
તીલક લલાટ હીરા માણિક, મોતી બહુ ભરીયાં. જ૦
ઠસરીઆડમકરાકૃતકુંડળ; દધિસુત બેઠે જડીયાં (૨)
અમુલ વરની આંખલડી, ધર્યું ચીયુક ગાલે. (૨)
મુખારવિંદ તણી શી શોભા ઠસરીછે ભાલે. જ૦ ૫
અમુલ્ય હીરા હોઠ ખીરાજે, કાઠી રવી ચળકે; (૨)
કૌસ્તુભમણી કંઠમાં જોપે; માળા બહુ લળકે. જ૦ ૬
અનેક આણુપણુ રત્ન હેમતાં પુષ્પની માળા; (૨)
તુલસી હાર ચડાવે પ્રથમે, તે જન બહુ વાલા. જ૦ ૭
જરકસી જમો અંગે સોઢે વિવિધ બહુ માલે; (૨)

- ઇદ્રાદીક બ્રહ્માદીક સર્વે રતુતી કરે ખતિ. જો ૮
- અત્રણજ પુરશેતમ પુરણ, અવીનાશી નામે; (૨)
- શંખઅકગદાપદ્મ ખીરાજ, બેઉ દરયાણુ વાજે. જો ૯
- કદીમેખલા પીતાંબર ઉપર, ખાંધ્યા છે પટકે; (૨)
- દીનાનાથ દીસેછેદયાળુ. અસ્ત્રમયુન્યો લટકે. જો ૧૦
- ચરણકમળ આનંદસાગર, ગેવક સુખધારી; (૨)
- જે જન આવી નીરખે પ્રભુને, દુઃખ દામે ભારી. જો ૧૧
- છડી વાંસળી નેપુર આપે. નટનર વેશે; (૨)
- ગોપ થઈ ગાયો ચારી. ગોખી રમ્યા રાસે જો ૧૨
- જે પ્રભુ આપ અતાયનો નાય તે ડાંકપુરવાશી, (૨)
- ડાકાર નાય થઈને બેઠા પોતે અવિનાશી. જો ૧૩
- આઠે શીખર ગોડીધર ઉપર, ચોથડીયાં વાગે; (૨)
- નોખત રખડ સુણે જે પ્રાણી. દુખ તેના ભાગે. જો ૧૪
- દર્શન દીનાનાથ દયાળુનાં જે આવી કરશે; (૨)
- ઠાટી જન્મનાં પુરણ પ્રાયશ્ચિત, તે પૂજનાં હરશે. જો ૧૫
- આરતી એ પુરશેતમ ઢેરી, પ્રેમ ધરી ગાશે; (૨)
- સુખ સંપત પામી તે પ્રાણી, વેકુઠે બેશે. જો ૧૬

કબીરનું ભજન. ૯૧

અમધુત એસો ગ્યાન ખીચારી,

વામે કોણુ પુરુષ કોણુ નારી.

અથ.

બ્રાહ્મણકે ઘેર નાતી ધોતી, જોગનકે ઘર ચેલી;
 કલમા પઠકર હુઈર તરકડી, તો આપેઆપ અકેલી. અ०
 નહી પરણેલી હું તો નહી કુંવારી, પુત્ર જણુ જણુ હારી;
 કાળી મુંડીકા કોઈન છોડ્યા, તો હજુએ બાળકુમારી. અ.
 સસરા ભારે બાળો ભોળો, ને સાસુ બાળકુમારી;
 પરણ્યો ભારે પારણીયે ઝુલે, તો મરે ઝુલાવનહારી. અ०
 બ્રહ્મા વિષ્ણુ શંકર દેવા, તોવે તીનકી મેં બઈ;
 એ તીનુંકે ઘેર ધણીઆણી તો, વેનકુ ગોદ મોદાઈ. અ.
 નહી જાવુંસાવરીએ નહી બઉ પીયરીયે સ્વામી કીસેજસમાઈ
 કહેત કબીરા સુનભાઈ સાધુ, જોતમેજોત મીલાઈ. અ.

ભજન ૯૨

લે માળારે માળા, તું તો મોહનવરની લે માળા. ૧
 નીરખી લે નટવર ન્યારા
 હરીહરીશતારા હાથજેઆવે, તોતુટે ત્રીકુટીતાળા. તુંતો. ૨
 આ જુઠી બાણતું જોર ન કીજે,

તારા છોડ મમત મોટા ચાળા. તુતો. ૩
 જઠરામાં જળવીઓ તુને જીવીમવ જરતો મોટીફાળા;
 કાયા તોરી કમ ન આવે, પુઠે જલે જમ અંગારા. તુતો. ૪
 છોટાકહે ચિતમાં નવછાકા, તો સેજતરશોભવપાર. તુતો. ૫

ભજન ૯૩

વારૂ મારા વિરાદે, ન કરીએ સંગ નીચનોરેજી. ૨૬.
 નીચપણું નિરચે નરક લઇ જાય. વારૂ.
 આકડીઆનાં દુધરે અતીશે ઉજળારેજી,
 તે પીધે તરત મૃત્યુ થાય. વારૂ.
 દુધડીયાં મંગાવોરે, ગવરી ગાયનારેજી;
 સાકર ભેળે સ્વાદ અતી બણા થાય. વારૂ.
 ખાવળીઓ કંટાળોરે, અતી અળખામણોરેજી;
 તેને સંગે અંગને વસ ઉજડાય. વારૂ.
 આંખલીયાની છાંયારે, અતી રળીયામણીરેજી;
 તેને શેવે ફળની પ્રાપ્તિ થાય. વારૂ.
 શુદ્ધના પ્રતાપેરે, જઠીરામ બોલીઆરેજી;
 ફેળે અમને સંત ચરણમાં એ વાસ. વારૂ.

(૧૧૮)

લગન ૬૪

રાગ ધોળ.

ગરૂડે ચઢી આવજો ગીરધારી,
લગન ભારી રાખજોરે મોરારી;

પ્રથમ પૂજીએ શ્રી ગુરરાય,
શ્રી કૃષ્ણને લાગું પાય;
ગુણ ગાવાની ઇચ્છા થાય.

ગરૂડે ૧

પ્રથમ પૂજીએ શ્રી ગુરરાય,
સારદા કરજો ભારી સહાય;

પદ પૂજીને પાવન થાય,

ગરૂડે ૨

માતા આપો અધીચળ વાણી,

એમ ઇચ્છા રાખજો તમારી;

દાસ થાય અધીચળધરી.

ગરૂડે ૩

ધન ધન કુંતાજીરે માય,

જેણે સેવ્યા છે ચંકર રાય;

પાંચ દેવ લીધો અવતાર.

ગરૂડે ૪

પાંચે પુત્ર લો માંડવ બણો,

છઠ્ઠાં દ્રૌપદીને વખણો;

એમાં સદેહ કશે નવ આણો.

ગરૂડે ૫

રાજ ધરમ તો ધરમ ધ્યાન, રૂડા ઐભ્યુનના મન વિશ્રામ; તેમાં લીમક મહા બળવાન.	ગરૂડે૦ ૬
રત્નવંતાની કુંવરીરે આવે, સાથે જ્ઞેશી સહેઢેવને લાવે; પાંચે પુત્ર પાંડુના કહાવે.	ગરૂડે૦ ૭
હસ્તીનાપુરમાં ઝાળોરે પડી, માંડી બાજી તે પાસા ઢાળી; પહેલે પાસે તે હસ્તિનાપુર હારી.	ગરૂડે૦ ૮
બીજ પાસે તે ગરથ બંડાર, ત્રીજ ઉગરવા નથી આર; એમ સાહ્ય છે વારંવાર.	ગરૂડે૦ ૯
ચાથે પાસે ચતુરાધ સારી, પાંડવ હાર્યા છે દ્રૌપદી નારી; સામે દુરીયોધન અહંકારી.	ગરૂડે૦ ૧૦
ત્યાં તો શોભા ભરાઈ છે સારી, બોલ્યો દુરીયોધન અહંકારી; તેડી લાવો તે દ્રૌપદી નારી.	ગરૂડે૦ ૧૧

સતી બરી સભામાં આવ્યાં,
સભા દેખીને મન લજવાયાં;
હુટે હસીનેરે બોલાવ્યાં.

ગરુડે ૧૨

સતી રમ્યા તમારાંરે સ્વામી,
હાર્યા રાજપાટ સતી ગામ;

આવી માંડો ઘર આ ઠામ-
સતી આવી બેસોનેરે ખોળે,
એવાં વચન દુરીયોધન બોલે;

ગરુડે ૧૩

તોયે સતીનાં મન ના ડાલે.
ખોળે બેસશે ગદા લીમ ઢેરી,
તને કાળે લીધો ઘેરી;

ગરુડે ૧૪

તું તો બહવ કુળનો વેરી.
તાઈ બુડવા લાગ્યું નાવ,
તને લાગ્યું સતીનું રે પાપ;

ગરુડે ૧૫

ખોળે બેઠો તે શોક સંતાપ.

ગરુડે ૧૬

દુર પંથ છે દ્વારકા ગામ,
ત્યાં તો પોઢયા છે શ્રી ભગવાન;

એગી એઈ ધાયા ધનશ્યામ.

ગરુડે ૧૭

(૧૨૧)

એમણે ગરૂડ શણગાર્યો તતકાળ,
ચીર નવસેં નવાણું આણ્યાં;
આવી પુર્યા છે શ્રી ભગવાન.

ગરૂડે ૧૮

પદ ૯૫

શ્રી રામચંદ્રજીના ધ્યાનની સ્તુતી.

શ્રી રામચંદ્ર કૃપાળુ બજ મન હરણુ ભવ ભય દાશણુ,
નવ કંજ લોચન કંજ મુખકર કંજ પદ કંજશણુ;
કંદર્પ અગણિત અમીતછબી નવનીલ નીરજ સુંદીરં,
પદ પીત માનકુ તડિત રચી સુચીનૌમી જનક સુતાવરં;
શીર મુકુટ કુંડલ તીલક ચાર હાર અંગ વીલુપણુ;
અબનુ ભુજ ચર ચાપ ધર સંગ્રામ જીત ખર દુષણુ;
બજ દીનખંધુ દીનેશ દાનવ દલન દુષ્ટ નિકંદનં,
રઘુનંદ આનંદ કંદ કૌશલ્યચંદ હસરથ નંદનં,
ઇતિ વદત તુલસીદાસ ચંકર શેષ મુની મનરંજનં,
મમ રહ્યે કંજ નિવાસ કર કામાદી ખગદળ ગંજનં.

મંગળા આરતી.

રસભીના રામ રણછોડ, વસો મારી રહીયામાં,

મુખસાગર શ્રી રણછોડ, વસો મારી રૂઢીયામાં.

પ્રાતઃસમે પ્રભુનાં મુખ નીરખી, આનંદ ઉર ન સમાયરે;
 મુરીનર મુનિવર વેદ વખાણે, નારદ સારદ ગાય. વસો.
 ઢાટી વદન છખી મુખપર વારી, અકળીત રૂપ અપારરે;
 મંગળ રૂપ મનોહર દીસે, શેવક સુખ મંડાર. વસો.
 તાલ મરદંગ વીણા રસ વામે, મુખ મોરલી ઘનધોરરે;
 પ્રેમ કરીને પીધા રસ ખંધુ, ગોપી ચંદ્ર કીશોર. વસો.
 કંચન થાળ કપુર ભરી માંહી, પાંચે ભેત પ્રકાશરે;
 આરતી ઉતાડ મારા અલખેલાની, રાધા રમણ વીલાસ વ.
 અઘે સીદિ આગળ હબી, મુખથી રહી કરજોડરે;
 પ્રાણજીવન; પરશોતમ સ્વામી, રાજ કરો રણછોડ. વસો.

ભજન ૯૬

ચેતન ચેતનેરે હાં આંચો તારો મનુષા જનમ અવતાર ટેકો
 સ્મરણ કરીલે જીવડા સમાગીઆને,
 પ્રભુને ભજેતો ઉતરો પાર ચેતન૦
 કાયા કાગળ જસી ઢાટડીનેરે, ભરીએલા અનગળના ભારરે;
 કાયા બેડી તારી જીવડા લાગીને સંત ઉતારે ભવપાર ચેતન૦
 હરિના નામનાં હાટજ મંડાવોને, ભક્તિનો કરો વેપારરે;

વીઠલ નામની વસ્તુ વોરોરે તોલાં રાખો ટેક શાકરે ચેતન
 ધીરજની તમે ઢાલ બાંધીને સત્યની બાંધી તરવારરે;
 રામ નામ બખ્તર પેશીને, મહિ ઢાળી ગાનો માર; ચેતન
 માત તાત તારાં કુટુંબ કમીલાને ધર સકળવંતી નારરે,
 હરિ તુઠ્યાએને સુખજ આપેનો જમવા આપે ઝાઝી બરરે; ચેતન
 સેજ તળાયુને અવલ ઓસીકાને ધન હોલતનો નહી પારરે;
 આંહીનું ધન્ય તારાં આંહીજ રહેશેને સાથે નહિ આવે તલ-
 મારરે, ચેતન
 છતનાથ ચરણે ભણે અખીયોને, સત વચન છડીદારે; ચેતન

લગન ૯૭

આતમ એક છેરે હાં એક ઓદર એક ખાણુરે.

ખાર આવ્યા પછી આતમ, મધ્યમ છે તાંણુ વાણુરે આતમ
 બાઈરે બ્રાહ્મણથી ત્રીવૈસ્ય, મુંદર બ્રાંધ્યા છે વરણુ ચાર
 સોનું સરવે એક છે એના ઘાટ ઘડ્યા અપારે. આતમ
 ભાઈ મેલો મમતાને ટાળો સંસેરે પરહરો ન પાખંડરે,
 શેરડી સરવે એક છે, ગોળ સાકરને ખાંડ. આતમ
 હાથે હાથી કેરાં હાડકાં, કેવાય સુવાસણુ નારરે,
 નાવણુ થોડો નીત કરે, એના ભોજે અવળા એ ન્યામ. આતમ

નવસે નવાણું નદીયુનાં નીરજ સાદ્યાને, જુજવા જુજવાતે બથરે
 આદ સરવાળે સૌએક છે, એનાં નીર પોઆં તરવાણુ. આતમ૦
 આચારીને સદાય અવગત, મુળ શોધ્યા વિના ભ્રમરે;
 કહે અખો આતમ રૂપ વીના, કેમ કરી છુટશે કરમ. આતમ૦

ભજન ૯૮

જીતો જ્યારે જણીએરે હાં,
 એહી રોયાનો હું હું કારરે;
 કાળના તું તો કટકા કરજેરે,
 માથું કાષયે દેજે મારરે. જીતો.

ધરમના ધનુષ દયાની પાણુશુરે,
 ભજન બલકારે સારરે;
 સત શમશેર ખમાં ખડગ,
 લઈને ઝુંજે એમ જુહાર. જીતો.

પ્રમનાં અખતર નખ શીની પેરોને,
 વળગે નહિરે વિકારરે;
 રામનામ સ્મરણ કરી દ્યોને,
 દીપશે ધણી દરબાર. જીતો.

મરમ ભોરીંગ અળીને ખાંતે માળ્યા ખુવારરે,

ભગત જગતમાં ભળી સમ્યારે,
હુ તો મનને મેલીશમાં એકતાર. જીતો.

શીલ બંધુક સંતા દારે,
જ્ઞાન ગોળાને સારે,
માર મમતાને મટે સંશે તારા,
સમજીને ખેલ સીકાર. જીતો.

સામા સામા મેલો મનના બામારે,
હાથ કરો હથિયારરે,
ચેતન ચોટ્ટીમાં ચાર ન હુંટેરે,
કબુલ કરશે કીરતાર. જીતો.

પારકું ધન તમે જાણોરે મગાણુ ભોમી સારરે,
આકાશ રોજ તારી ઉતરે,
તારા અહારનો નાવે પાર. જીતો.

વસમી છે ધાટીને ઉતારે
માટીરે હરખ શોક હજારરે,
જગત જળી હેરડું છે.
બળી તેનો ડાઘ ન લાગે લગાર. જીતો.

જ્ઞાન ઘોડેને સાચ દોડોને તે પર થાઓ અસ્વારરે;
જીતનાથ ચરણે બણે અખીયોરે
ખેલ છે ખાંડાની ધાર. જીતો.

(૧૨૬)

ભજન ૮૮

જોત્યેન પાટેરે જમો જગસો, મળસે વરણુ અઢારે,
મોટા મોટા મુનીવર આ શે બેઠા આસન વાળીરે,
વીરા મારા વાડીયું વધાવીયું,

સાચા સતગુરુ મુનીવરને સેવીએ,
અંખો મરેવાન રૂંટા ઢેરડા, લીલી નાગર વેલરે,

ફાલી કુલને ફલ જાપશે,

મેલો મનડાની આઠીરે.

વીરા.

સામટો સ્વાર્થ તમે કાં કરો, ફળ ખાઓને વેચીરે,

આવતા અભ્યાગતને ઓળખો,

જીવડેરે આંખ્યું મીચીરે

વીરા.

પાખંડ મેલીને થાઓ પાધરાજ,

મન રાખોને દરીઆરે,

મેલા વાજા શું તાણશે, ધર લેશે ધમજારે.

વીરા.

રણનો રાહો ત્યાં રણ ચડયો, હલ સામા હગલારે

શીશ પડે વાડો ધડ લડે, પાછાં ન ભરે પગલારે.

વીરા

છડીયુ વાજારે ચડી લેશે કમ પોચાગાશે પાળારે,

ભલોયું વાજા જ્યારે ભેટશે,

ઠાયર દેશે મોં ટાળારે

વીરા.

પારકાં ભોજન તમે કાં જમો, જમતાં લાગે છે મીઠરે,

તલ તલનાં લેખાં ધણી માગશે, જડશે ગાઝાં જુતારે.

વીરા.

(૧૨૭)

રેવું રે પમેશ્વરના પંથમાં, ખેલવું ખાંડાની ધારરે,
જીતનાથ ચરણે ભણે અખૈયો,
માંચલા મણુજરરે મારોરે.

વીરા.

જીવણદાસ. ૧૦૦

સમજ મન તું સોયર ઘેલા.
આવ્યો વાયદો અડેડે. (૨)
રામ નામની છડીયું ચાલે, સીચાણો અજ્ઞાન ચડે,
પલમાં પ્રાણી પકડી લેશે
જમ પંખીમાં બાજ પડે સમજ.
તુને ધુત્યે ને ગુને ધુત્યો. પરનારીસું પ્રીત કરી,
એ દહાડા પ્રીણી દલમાં રાખો,
અંતકાળે તો આડા ફરે સમજ.
છાની વાતો ચેટે ધાડે; ધારણુ વિનાની નાવે ધડે
સંતની સેવા જ્ઞાન ગરીબી,
એ જીગટીયાના નહિં જડે. સમજ
જગજીવનસેં ઝપડો લાગ્યો, અનેક ભુપતયાન ભડે.
દાસ જીવણ સંતો લીમને ચરણે,
તે પ્રતીત હોય તો પાર પડે. સમજ.

ભજન ૧૦૧

હીરલો લાધ્યો મુજ રાંડનેરે, કોડી એનાં મુલ ઠેવાય;
ઝવેરી મળેથી એના પારખ્યા,

એનાં મુલ તો મોઢિરાં થાય,
વરતન બેઈ વસ્તુ વોરીયેરે હાં,
જેમાં અવગુણ નોય

ટેક.

સત ગુરૂએ મારી મુને સારડી
સાર બેઠો રૂઢીયા માંય.

ટંકશારે ગયાં પાછાં નહિ રૂરે,
નાણાં સાચાં રે કહેવાય.

વરતન.

ચિંતામણી મણીરે સોહામણો,

શેખા વરણવી ન બય,

જેનેરે દીઠે કમળ ઠરે, આપ સરીખા કેવાય. વતન

મુંઢારે ગરવા મારા સાંધશે જેનો સોનેરી રંગ,

ઘોણુ ઘોણુરે રંગ નત નવો.

હલદી બશેરે પંતગં.

વરતન.

ખરારે ખોટાના લેશે પારખાં

જેમ તાવતાં તરત પરખાય.

કહેરે જીવણુ એને જોખતાં

કુડીયાં સાંધણુમાં બય

વરતન,

સદેવંત સાવળી ગા

સચિત્ર ૦-૧૦-૦

ન્યુ ખુબસુરત ગાયન

માળા સચિત્ર ૦-૮-૦

મોટી ન્યુ ખુબસુરત

ગાયન માળા ૦-૧૨-૦

વિજયા વિજય સચિત્ર ૦-૧૦-૦

સુદામાજી સચિત્ર ૦-૧૦-૦

દયાની દેવી સચિત્ર ૦-૬-૦

લવંગ કુમારી ભાગ

૧-૨ સચિત્ર દરેકના ૦-૮-૦

નળ દમયંતી સાચિત્ર ૦-૧૦-૦

વિવેકાનંદ જીવન

ચરિત્ર ૩-૪-૦

પંચીકુરુણુ ગુજરાતી ૧-૮-૦

ભાંગવત મોટું સચિત્ર

કી. ૬-૦-૦

શુદ્ધ કાવ્ય દોહન

૧ થી ૫ ભાગ કી. ૧-૮-૦

લુલસી કૃત રામાયણુ

(સચિત્ર) ૬-૦-૦

છેલની વારતા ૦-૧૨-૦

સંત સમાજ ભજના

વલી સચિત્ર કી. ૧-૮-૦

ખીરખલ બાદશાહ

મોટું પાકું પુકું કી. ૨-૦-૦

“શોભના” સચિત્ર ૦-૬-૦

પંચ રત્ન ગીતા ૧-૧૨-૦

ઉપરનાં તમામ પુસ્તકો તથા ખીજા દરેક પુસ્તક

મળવાનું સ્થળ:-

રણુછોડલાલ મોતીલાલ શાહ.

રીચીરોડ-અમદાવાદ.

(वांश्या)

नणदभयंती.

सन्धिपत्र
पृ. १-१०-०

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय (वांश्या) "शोभाता यत्ने दुर्भाग्यी दुर्भाग्या" (सन्धिपत्र, पृ. १०-१०-०)

ॐ

(वांश्या) शोभाता यत्ने दुर्भाग्यी दुर्भाग्या (सन्धिपत्र, पृ. १०-१०-०)

ॐ

शुभं भवतु नमो भगवते वासुदेवाय

पृ. १०-१०-०

श्री नमो भगवते वासुदेवाय नमो भगवते वासुदेवाय नमो भगवते वासुदेवाय

